

3506_Az_Y2017_Yekun İmtahan testinin sualları

Fənn : 3506 Ətraf mühitin qorunması statistikasi

1 Suyun çirklənmə meyarı kimi Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən “icazə verilən qarışıqın son həddi” (İVQSH) normativinin sayı

- 500.0
- 200.0
- 120.0
- 90.0
- 600.0

2 Ölkə ərazisinin neçə %-i 8-9 ballıq zəlzələ ehtimalı zonadır

- 35%
- 40%
- 30%
- 25%
- 15%

3 Ətraf təbii mühitə dağıdıcı zərbə vuran ekstremal amillərə aid olan antropogen amillər hansılardır

- hərbi və təbii fəlakətlər
- qəzalar
- hərbi və təbii fəlakətlər , qəzalar, 16-dan 2000 hertsədək tezlikdən çox və hs –dən az olan infrasəsələr
- təbii səslər
- 16-dan 2000 hertsədək tezlikdən çox və hs –dən az olan infrasəsələr

4 Azərbaycanın 30%-lik zəlzələ ehitəmətlili ərazisi neçə ballı sayılır

- 4-5
- 12
- 42525
- 8-9
- 7

5 İlkin statistika məlumatı hansı üsulla ümumiləşdirilir?

- Nisbi kəmiyyət
- Qrafik
- İndeks
- Mütləq kəmiyyət
- Yekunlaşdırma və qruplaşdırma

6 Təbii aktivlərə nələr daxil edilir?

- təbiətin yaratdığı bioloji aktivlər , ekosistemləri ilə birlikdə yer, yerin təkisi və su , akosistemlə birlikdə flora və fauna
- ekosistemlə birlikdə flora və fauna
- ekosistemlər ilə birlikdə yer, yerin təkisi və su
- meşə və çəmənliklər
- ev və çöl heyvanları

7 Kompleks ekoloji-iqtisadi uçot sistemi vasitəsi ilə 2 əsas göstəricinin hesablanması mümkün edir. Onları sadalayın.

- təbii qüvvənin bərpası
- ekoloji daxili məhsulun (EDM), əhəlinin maddi rifahı anlayışı
- ekoloji daxili məhsulun (EDM)
- təbii ehtiyatların bolluğu

- əhalinin maddi rifahı anlayışı

8 Statistika müşahidəsi nəticəsində əldə edilmiş məlumatlar necə ümumiləşdirilir?

- Yekunlaşdırılır, qruplaşdırılır
 Nisbi və orta kəmiyyəti hesablamaqla , indeks üsulu ilə
 İndeks üsulu ilə
 Nisbi və orta kəmiyyəti hesablamaqla
 Qruplaşdırılır

9 Statistika tədqiqatının “obyekti” nəyin qarşılıqlı təsir prosesidir?

- Flora və fauna mühiti
 Yerlə ayın
 Yeriüstü mühit
 Okean dibi mühiti
 İnsanla təbii mühitin

10 İnkişaf etmiş Avropa ölkələrində ətraf mühitə dair məlumat qaydada toplanır.

- Qeyri – mərkəzləşdirilmiş
 Fərdilər tərəfindən
 Anket
 Korrespondent
 Sorğu

11 Ətraf mühitin qorunmasına dair qanun ətraf mühitin qorunmasının müəyyən edir.

- İqtisadi əsaslarını
 Təsərrüfat fəaliyyətinin əsaslarını
 İctimai əsaslarını
 Sosial əsaslarını
 Hüquqi, iqtisadi, sosial əsaslarını

12 Bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan və ətraf mühitin tərkib üsürlərinin mənbələrinin vəhdətini?

- təbii sistemi təşkil edir
 ekoloji sistemi təşkil edir
 bioloji sistemi təşkil edir
 siyasi ekologiyanı təşkil edir
 fizioloji sistem təşkil edir

13 Təbii mühitin komponentlərini, mühitin biotasını və mühitin dəyişməsi amillərini öyrənən elm sahəsi

- ətraf mühit statistikasası
 botanika
 audit
 ekologiya
 təbiət

14 Ətraf mühitin qorunması statistikasının obyektı nədir ?

- sosial – iqtisadi hadisələr
 İnsanla təbii mühitin təsir prosesidir
 kütləvi ictimai – iqtisadi hadisələr
 sosial hadisələr
 ictimai hadisələr

15 Ekoloji sistem nədir ?

- Ətraf mühitin tərkib üsürlərinin məcmusu

- Elementar vahidlər məcmusu
- Məcmu vahidi
- Təbiət hadisələri
- Mendeleyev cədvəlinin elementləri

16 Təbii aktivlərin qiymətləndirilməsinin neçə forması var?

- 2
- 3
- 6
- 4
- 5

17 Bir başa qeyri-bazar qiymətləri ilə qiymətləndirilmə üsulu nə zaman tətbiq edilir?

- konkret aktiv növünün satışa hazır olduqda, konkret aktiv növü alışı hazır olduqda
- konkret aktiv növü satışa hazır olduqda
- konkret aktiv növü alışı hazır olduqda
- beynəlxalq bazar bilindikdə
- daxili bazar bilindikdə

18 Təbii aktivlərin qiymətləndirilməsinin formalarını sadalayın.

- beynəlxalq bazar
- dolayı qeyri-bazar
- müştərək bazar
- birbaşa qeyri bazar
- bazar, birbaşa qeyri-bazar, dolayı qeyri-bazar

19 Təbii aktivlər bazar əməliyyatları ilə əlaqədar olmadıqda dolayı və birbaşa qiymətləndirilməsinin mümkünlüyü?

- MHS-nə əsaslanmır
- mümkündür
- mümkün deyil
- beynəlxalq konvensiya olduqda
- beynəlxalq konvensiya olmadıqda

20 Müəssisənin ekosisteminin çirkləndirilməsinə nəzarət və işinin kompleks təhlili hansı sənədə əsaslanır?

- müəssisənin texnoloji pasportuna
- müəssisənin ekoloji iqtisadi pasportuna
- müəssisənin ekoloji pasportuna
- müəssisənin iqtisadi pasportuna
- müəssisənin texniki-iqtisadi pasportuna

21 Ətraf mühitin çirkləndirilməsinə nəzarət məqsədi ilə yaradılan məntəqələr neçə mərhələdən ibarətdir?

- 2
- 4
- 1
- 5
- 3

22 İnsanı əhatə edən mühit komponentləri hansılardır?

- fəlakət verici silahla yaranmış mühit
- ilkin təbii mühit, insan tərəfindən yaradılmış mühit, sosial mühit
- sosial mühit
- insan tərəfindən yaradılmış mühit
- təbii fəlakətin yaratdığı mühit

23 Ekoloji amillər bir neçə qrupa bölünür . Bu qrupları sadalayın

- yem sahələrinin məhvi amili
- canlı təbii (biotik) amillər, qeyri-canlı təbii amillər (biotik və ya fiziki-kimyəvi), insan fəaliyyəti ilə əlaqədar (antropogen) amillər
- canlı təbii (biotik) amillər
- qeyri-canlı təbii amillər(biotik və ya fiziki-kimyəvi)
- insan fəaliyyəti ilə əlaqədar (antropogen) amillər

24 130 dB-dən yüksək olan səs-küy insanın hansı orqanına dağıdıcı təsir göstərir

- qulaq batmasına
- ürək –damar çatışmamazlığına
- eşitmə orqanlarına
- əsəb gərginliyinə
- baş gicəllənməsinə

25 Qeyri-bioloji kütləvi hadisələri öyrənən predmet

- Kimya
- Statistika
- İqtisad
- Coğrafiya
- Statika

26 Ekoloji amillər neçə qrupdan ibarətdir

- 7
- 1
- 10
- 3
- 5

27 İqtisadiyyatın inkişafına təsir edən təbii proseslərdən ibarət amillərin sayı

- 2
- 3
- 1
- 5
- 6

28 Metalın çatlamasına hansı yüksəklikdə olan səs-küy səbəb ola bilər

- 5 dB
- 500 dB
- 100 dB
- 180 dB
- 50dB

29 Ətraf mühitin qorunması statistikasında məlumatın toplanması növü

- Manitorinq
- Müşahidə
- Anket
- Statistika hesabatı və xüsusi təşkil olunmuş müşahidə
- Sorğu

30 İnsanla təbii mühitin qarşılıqlı əlaqəsini öyrənən elmin adı

- iqtisadi nəzəriyyə
- fiziologiya

- biologiya
- ətraf mühitin qorunması statistikas
- coğrafiya

31 Təbiətlə cəmiyyət arasında yaranan kütləvi hadisələri öyrənən elm:

- ədəbiyyat
- Fizika
- Kimya
- Statistika
- Ekonomiks

32 Ətraf mühitin təbii və antropagen vəziyyəti haqqında məlumat hansı üsulla əldə edilir?

- Fərdi
- Ekonometrika
- Təhlil
- Monitorinq
- Anket

33 Ekoloji tarazlığı pozan fəaliyyətin təsiri adlanır

- Ekoloji təsir
- Düşünülmüş təsir
- Səmərəli təsir
- Zərərli təsir
- Düşünülməmiş təsir

34 Xəzər dənizinin 100-200 km dərinliyində oksigen neçə % azalmışdır?

- 15%
- 100%
- 10%
- 40%
- 1%

35 Təbii aktiv olmayan antropogen aktivlər hansı dəyərlə qiymətləndirilir

- Razılaşdırılmış dəyər
- Tarif
- Pərakəndə
- Bazar qiyməti
- Topdan satış

36 Konkret aktiv növünün satışa və alışa hazır olduğu zaman hansı qiymətlə bir başa qiymətləndirilir?

- Mərkəzləşdirilmiş
- Deklarasiya
- Sövdələşmə
- Qeyri-bazar
- Sığorta

37 Təbiətə vurulan çirkləndirici ziyanın uçotu nə məqsədlə aparılır?

- Nəzarət
- Düşmənçilik
- Pislilik
- Maraqlı
- Şəxsi maraqlı

38 Metal məmulatının parçalanması üçün neçə dB-li səs-küy lazımdır?

- 2dB
- 50dB
- 20dB
- 180 dB
- 5dB

39 Hansı ölkənin ərazisinin 30%-i zəlzələ zonasıdır

- Latviya
- İçveçrə
- Hollandiya
- Azərbaycan
- Belarusiya

40 Hansı dB-dən yüksək olan səslər eşitmə orqanlarına dağıdıcı təsir göstərir?

- 5dB
- 1dB
- 20dB
- 50dB
- 130 dB

41 Hansı çayların aşağı axarında daşqınlar qeydə alınır?

- Alazon
- Qaraçılar
- Kür və Araz
- Zəyəm
- Kürün başlanğıcı

42 Hansı aktivlər 3 üsulla aparılır

- Qənaət
- Təbii aktivlər
- Məhsul buraxılışı
- Yığım
- Sərfiyyat

43 İstehsal edilən və edilməyən aktivin növü

- Kapital
- İstehsal
- Kredit
- Pul
- Maliyyə

44 Suyun dibində yaşayan canlılarla qidalanan balıq növü

- Su tısbağası
- Nərə
- Qızıl
- Qızılxallı
- Gümüşü

45 Xəzər dənizində 100 ilədək yaşayan balıq növünün adı

- Dəniz iblisi
- Nərə balığı
- İlan balığı
- Xanı
- Qızıl

46 Fransada ətraf mühitin qorunması barədə məlumat hansı prinsiplə toplanır?

- Ehtiyac olmasada
- Qeyri-mərkəzləşmiş
- Mərkəzləşmiş
- Konüllülük
- Ehtiyac olduqda

47 Statistika tədqiqatının 2-ci mərhələsi necə adlanır

- Yekunlaşdırma və qruplaşdırma
- Balans
- İndeks
- Qruplaşdırma
- Yekunlaşdırma

48 Statistika tədqiqatının ilkin mərhələsi necə adlanır?

- Təhlil
- Yekunlaşdırma
- Qruplaşdırma
- Statistika müşahidəsi
- Balans

49 Ətraf mühitin çirkləndirilməsi və mühafizəsini öyrənən statistika elminin adı ?

- fiziologiya
- biologiya
- təbiətşünaslıq
- coğrafiya
- ətraf mühitin qorunması

50 Bioloji hadisələri tədqiq edən elm sahəsi

- ədəbiyyat
- Kimya
- Statistika elmi
- Biologiya
- əmtəəşünaslıq

51 Neçə dB-dən yüksəkdən səs-küy insan orqanizminə dağıdıcı təsir göstərir

- 5.0
- 130.0
- 500.0
- 10.0
- 70.0

52 Hadisələrin kəmiyyət və keyfiyyət tərəfini qarşılıqlı öyrənən elm

- Marketing
- Monoroiqtsiadiyyat
- İqtisadi nəzəriyyə
- Statistika
- Menecment

53 Ekoloji daxili məhsulun və əhalinin rifahının hesablanması hansı kompleks sistemlə həyata keçirilir.

- Kombinə olunmuş
- Natural
- İqtisadi

- Ekoloji iqtisadi uçot sistemi
- Şərti –natural

54 Ətraf mühitə atılmış tullantıların miqdarı hansı üsulla öyrənilir

- Bilavasitə
- Sorğu
- Könüllü
- Koordinasiya
- Anket

55 Statistika tədqiqatının ilkin mərhələsi

- Müşahidə
- Yekunlaşdırma
- Anket
- Hesabat
- qruplaşdırma

56 Ətraf mühitə dair qeyri mərkəzləşdirilmiş sorğu hansı qitədə aparılır

- Asiya
- Avropa
- Amerika
- Cənubi Afrika
- Afrika

57 İnsanla təbii mühit arasındakı tədqiqat obyektini öyrənən elm

- İqtisad
- Statistika
- Statika
- Flora
- Uçot

58 Işığın fotosintetik udulması, ətraf mühitin tullantı udma qabiliyyəti necə adlanır:

- Aerazol
- Aerob
- Abiotik
- Absorbasiya

59 180 dB-dən yüksək olan səs-küy hansı cismin çatlamasına (parçalanmasına) səbəb olur

- Oksigenin
- daşın
- ağacın
- metalın
- torpaq qatının

60 Azərbaycanda daşqınlar Kür və Araz çaylarının hansı axarlarında baş verir

- dağ ətəyi zonalarda
- orta axarlarında
- yuxarı axarlarında
- aşağı axarlarında
- dəniz vadisində

61 İqtisadiyyatın inkişafına təsir edən təbii proseslərdən ibarət amillərə daxildir

- eroziya və səhralaşma

- sel və su basmaları
- zəlzələlər
- torpaq sürüşməsi , zəlzələlər
- ildirim vurma

62 Orqanizmin “yaşadığı mühit” terminindən başqa hansı terminlərdən istifadə olunur

- ətraf mühit, ekoloji mühit, yaşadığı yer
- yaşadığı yer
- ekoloji mühit
- ətraf təbii mühit, ekoloji mühit, yaşadığı yer, ətraf mühit
- ətraf mühit

63 Orqanizmin birbaşa və dolaylı yolla əlaqədə olduğu (hadisə və əşyalar) təbii şərait necə adlanır

- yerin relyefi
- günəş sistemi
- kainat
- mühit
- su və oksigendən ibarət

64 Ətraf mühitin çirklənməsinə nəzarət məqsədi ilə təşkil edilən müşahidə hansı tabeçilik mərhələsi ilə həyata keçirilir.

- ilkin və ərazi müşahidə məntəqələrinin işini əlaqələndirən baş idarə
- ilkin məlumatın qeydə alınması
- ilkin məlumatın qeydə alınması və işlənilməsi mərhələsi
- ilkin məlumatın qeydə alınması və işlənilməsi mərhələsi, ilkin məlumatın qeydə alınması, ilkin və ərazi müşahidə məntəqələrinin işini əlaqələndirən baş idarə
- ilkin məlumatın ərazi (region) üzrə cəmlənməsi və təhlili

65 “Uçota alınan təbii sərvətlər” anlayışı dedikdə nə başa düşülür?

- əhalinin sərəncamındakı sərvətlər
- qeydə alınan və alınmayan sərvətlər
- ehtiyac duyulduqda qeydə alınan sərvətlər
- müəyyən konkret tarixə qeydə alınmış təbii sərvətlər
- əhalinin sərəncamındakı sərvətlər

66 MHS-də milli sərvətin tərkibində uçota alınan hansı təbii sərvətlər mövcuddur?

- canlıların yaşaması üçün olan
- kəşf edilməmiş
- geoloji kəşfiyyatı nəzərdə tutulan
- kəşf edilmiş, kəşf edilməmiş
- istifadəsi tükənmiş

67 Yeraltı su ehtiyatları hansı aktivlərə aiddir :

- Sığorta texniki ehtiyatlarına
- Maliyyə aktivlərinə
- İstehsal olunan qeyri – maliyyə aktivlərinə
- İstehsal olunmayan qeyri – maliyyə aktivlərinə
- Depozitlərə

68 Torpaq və yerin təki hansı aktivlərə aiddir ?

- Sığorta texniki ehtiyatlarına
- Maliyyə aktivlərinə
- İstehsal olunan qeyri – maliyyə aktivlərinə
- İstehsal olunmayan qeyri – maliyyə aktivlərinə

Depozitlərə

69 Ekoloji sistemlərin təsviri və monitorinqi zamanı istifadə edilən statistika metodlarını öyrənən elm sahəsi necə adlanır ?

- sosial statistika
- əhali statistikas
- ətraf mühitin qorunması statistikas
- ekologiya statistikas
- qiymət statistikas

70 Ətraf mühitin mühafizəsi statistikasının göstəricilər sisteminə rəqəmlərlə ifadə olunan hansı göstəricilər daxildir?

- kəmiyyət və keyfiyyətin qarşılıqlı münasibəti
- keyfiyyət göstəriciləri
- kəmiyyət göstəriciləri
- kəmiyyət göstəriciləri , kəmiyyət və keyfiyyətin qarşılıqlı münasibəti
- keyfiyyət göstəricilərinin qarşılıqlı əlaqəsi

71 Dolay qeyri-bazar qiymətləndirmə üsulunun digər başqa forması hansıdır?

- təbiətin estetik funksiyasının bərpası xərcləri
- ətraf mühitə dəyən zərərin qarşısının alınması
- gələcəkdə istifadə üçün çəkilən xərc
- xərclərin şərti(hipotetik) hesablanması variantı
- sağlamlığa dəyən zərərlər

72 istehsal edilən maddi aktivlərin bazar dəyəri necə təyin edilir?

- istehsal edilən qeyri-bioloji aktivlər
- istehsal edilməyən hər cür aktivlər
- təbii bioloji aktivlər
- təbii aktiv olmayan antropogen aktivlər kimi
- istehsal edilən bioloji aktivlər

73 İqtisadi aktivlər neçə növə bölünür?

- hasil edilən və edilməyən faydalı qazıntılar
- istehsal edilməyən aktivlər
- istehsal edilən aktivlər
- istehsal edilən və edilməyən aktivlər
- torpaq və su ehtiyatları aktivləri

74 Azərbaycan əhalisinin neçə %-i su və kanalizasiya sistemi olmayan ərazidə yaşayır?

- 10.0
- 80.0
- 1000.0
- 300.0
- 20.0

75 Gün ərzində hər nəfərə düşən su istehlakı neçə m³ –dir?

- 130.0
- 700.0
- 101.0
- 50.0
- 90.0

76 Xəzər dənizinin müəyyən dərinliyində balığın nəfəs alması üçün oksigen 40% azalmışdır. Bu hansı dərinlikdə baş verib?

- 100-200m
- 250-300m
- 100-150m
- 50-100m
- 200-250 m

77 Müəssisənin ekoloji-iqtisadi pasportu hansı məlumatlara əsasən doldurulur?

- Statistika hesabatlarına
- Monoqrafiya müşahidəsinə əsasən
- Bilavasitə müşahidəyə əsasən
- Seçmə müşahidəsinə
- Xüsusi təşkil edilmiş müşahidəyə əsasən

78 Ətraf mühit statistikasını nəyi öyrənir ?

- Təbii mühitin dəyişmə amillərini
- Sosial – iqtisadi hadisələri
- İnsan cəmiyyətini
- Təbiət hadisələri
- İctimai hadisələri

79 Azərbaycan Respublikasında ətraf mühitə dair məlumatlar necə toplanır ?

- sorğu üsulu ilə
- anket üsulu ilə
- mərkəzləşdirilməmiş qaydada
- qeyri – mərkəzləşdirilmiş qaydada
- mərkəzləşdirilmiş qaydada

80 İlkin fiziki vahidlərdə göstərilmiş kəmiyyət göstəricilərinin mümkün hesablama vahidlərinə çevrərək yenidən hesablanmasında istifadə olunan göstərici

- genetik əmsalı
- yenidən hesablanma əmsalı
- gülüş əmsalı
- təzələnmə əmsalı
- çevirmə əmsalı

81 Nərə balığı yaşayan xırda canlılarla qidalanır

- mamırlı sahədə
- suyun dibində
- suyun səthində
- sahil suda
- sahildən 200 m uzaqda

82 Nərə balığı günəşli suda neçə il yaşaya bilir?

- 100 il
- 40 il
- 70 il
- 10 il
- 30 il

83 Ətraf mühitin keyfiyyəti göstəriciləri dedikdə ətraf mühitin qorunmasını təşkil edən..... başa düşülür.

- standartlar

- ətraf mühitin ilkin göstəriciləri
- məhsullar və standartlar
- normativ-texniki səbəblər
- məhsullar , normativ-texniki səbəblər , standartlar , məhsullar və standartlar , ətraf mühitin ilkin göstəriciləri

84 Dağ-mədən işlərini yerinə yetirərkən təbiətdən israfçılıqla istifadə səbəbindən ekoloji tarazlığı pozan fəaliyyət.....

- faunanın azalmasını ifadə edir
- mühitin keyfiyyətini ifadə edir
- ətraf mühitə zərərli təsir adlanır
- torpağın aşınmasını ifadə edir
- floranın azalmasını ifadə edir

85 Ətraf mühitin monitorinqi təsir nəticəsində ətraf mühitə atılmış tullantıların kəmiyyət və keyfiyyətinə nəzarət üçün aparılır.

- antropogen
- Fizioloji
- bioloji
- Təbii , antropogen
- sosial

86 Ətraf mühit statistikasının özünə məxsus tədqiqat üsulları hansıdır?

- cədvəl və balans
- indeks
- yekunlaşdırma və qruplaşdırma
- müşahidə, yekunlaşdırma və qruplaşdırma, cədvəl və balans , indeks
- inventarizasiya , yekunlaşdırma və qruplaşdırma , cədvəl və balans

87 AR-da ətraf mühitə dair məlumat..... müşahidə aparmaq yolu ilə toplanır.

- sorğu
- Statistika hesabatı və xüsusi təşkil olunmuş
- anket
- Korrespondent
- hesabat

88 Ətraf mühitin qorunması statistikasının vəzifəsi kütləvi hadisələrə dair məlumat toplamaqdır.

- Bioloji və qeyri bioloji
- Qeyri-bioloji
- Biofiziki
- Biokimyəvi
- Bioloji

89 Ətraf mühitin qorunması statistikasının predmeti hansı qarşılıqlı əlaqənin kəmiyyət və keyfiyyət tərəfini öyrənir?

- Dövlətlərarası əlaqənin
- Təbiətlə cəmiyyət arasında yaranan kütləvi hadisələrin
- Yer alt və üst qatının əlaqəsini
- Sosial təzahürlərin
- Qitələrarası əlaqənin

90 Ətraf mühit dedikdə nə başa düşülür?

- Statosfer
- İnsanı əhatə edən təbii mühit
- Azon təbəqəsi

- Mitasfer
- Karbohidrogen təbəqə

91 Suyun qiymətinin 3% aşağı düşməsi ilə məhsul istehsalına su sərfi 10% ixtisar olunmuşdur. Suyun istehlakına olan xərcin necə dəyişməsinə təyin edin.

- 1.02
- 1.06
- 1.1
- 1.03
- 1.2

92 Su götürənlər hansı mövzunun müşahidə obyektidir?

- Fauna
- Su resurlarının
- Təbii sərvət
- Atmosfer
- Flora

93 Şirkətin fəaliyyəti haqqında aşağıdakı şərti məlumatlar verilmişdir: 1. İşçilərin sayı (nəfər) - 500; 2. İstehsal olunmuş məhsul (ədəd) – 655000; 3. İşlənmiş adam-günlər - 8000; 4. İşlənmiş adam-saatlar - 60000. Şirkətin orta saatlıq əmək məhsuldarlığını hesablayın:

- 11.25
- 10.8
- 10.9
- 11.9
- 11.5

94 Bitki mənşəli turşularla zəngin olan su

- bataqlıq suyu
- yağış suyu
- qara su
- humus suyu
- şoranlı su

95 Su ehtiyatı statistikasının müşahidə obyektini

- su götürənlərdir
- su ambarlarını ucaldanlardır
- su ehtiyatı axtaranlardır
- su istifadəçiləridir
- su götürən və sudan istifadə edənlərdir

96 Yer kürəsində su balansını belə bərabərlik şəklində vermək olar

- $O_b - Q_b = O_j + Q_j$
- $O_b + Q_b = O_j + Q_j$
- $O_b + Q_b = O_j - Q_j$
- $O_j + Q_j = O_b - Q_j$
- $O_b \times Q_b = O_j \times Q_j$

97 Okean və qurudan buxarlanan suyun və okeana və quruya düşən yağıntının miqdarı balansını necə qururlar

- $O_b + Q_b = O_j + Q_j$
- $Ax + a = ax - as$
- $Ax \times As = az - bs$
- $Bu / Su = su / sa$
- $sa - su = bu - Bs$

98 İnsanlar və heyvanlar susuz neçə gün yaşaya bilər

- 8 və 9 gün
- 4 və 4 gün
- 7 və 4-8 gün
- 3 və 5 gün
- 5 və 4 gün

99 2014-cü ilin 6 ayı ərzində müəssisə tərəfindən su tutarın 15 min ton, 7 ayı ərzində 18 min ton, 8 ayı ərzində 20 min ton çirkli su axıdılmışdır. Orta hesabla su tutarın axıdılan çirkab suyunun miqdarını hesablayın

- 22 min ton
- 20 min ton
- 18,9 min ton
- 17,9 min ton
- 21 min ton

100 Bakı şəhərindəki sənaye müəssisələri tərəfindən hər il havaya 24 min ton zərərli maddə buraxılır. Ay ərzində havaya buraxılan zərərli maddələrin həcmi hesablayın.

- 1,5 min ton
- 2,4 min ton
- 4 min ton
- 2 min ton
- 1,2 min ton

101 Su istehlakçılarının rejiminə görə istifadə edilən suyun həcmi göstəricisi:

- $V_n = VF_{\text{aydalı}} / V_{r95} \cdot 100\% - 20\%$
- $V_n = VF_{\text{aydalı}} / V_{r95} \cdot 100\%$
- $V_n = (20\% + 50\%) V_{r95}$
- $V_u = (20\% + 50\% + VF_{\text{aydalı}} / V_{r95} \cdot 100\%) V_{r95}$
- $V_n = 20\% + 50\% + VF_{\text{aydalı}} / V_{r95}$

102 2012-ci ilin 8 ayı ərzində müəssisə tərəfindən su tutarın 18 min ton, 9 ay ərzində - 20 min ton, 11 ay ərzində - 24 min ton çirkli su axıdılmışdır. Orta hesabla su tutarın axıdılan çirkab suyunun miqdarını hesablayın.

- 25 min ton
- 17 min ton
- 19 min ton
- 21 min ton
- 23 min ton

103 Müəssisə çirkab suların təmizlənməsi üçün 1100 dəzgaha malikdir. Onun 300 ədədi bir növbədə, 450 ədədi iki növbədə və 250 ədədi üç növbədə işləmiş, 100 dəzgah isə tamamilə işləməmişdir. Növbəlik əmsalını hesablayın.

- 1,35 növbə
- 1,25 növbə
- 1,75 növbə
- 1,95 növbə
- 1,15 növbə

104 2005-ci ildə Azərbaycanın ümumi ərazisində meşə örtüyünün tutduğu sahənin xüsusi çəkisi 30% , 2010-cu ildə isə 38,2% təşkil etmişdir. Göstərilən dövr ərzində meşə örtüyünün tutduğu sahənin dəyişməsi səviyyəsini müəyyən edin.

- 1.4
- 1.22
- 0.0132
- 1.27

1.17

105 2012-ci ilin 8 ayı ərzində müəssisə tərəfindən su tutarına hər ay 10 min ton, 9-cu ay ərzində - 20 min ton, son 3 ayda hər ay - 24 min ton çirkli su axıdılmışdır. Orta hesabla su tutarın axıdılan çirkab suyunun miqdarını hesablayın.

- 16,6 min ton
 13,7 min ton
 12,5 min ton
 14,3 min ton
 15,6 min ton

106 Müəssisə çirkab sularının təmizlənməsi üçün 100 dəzgaha malikdir. Onun 45 ədədi bir növbədə, 25 ədədi iki növbədə və 20 ədədi üç növbədə işləmiş, 10 dəzqah isə tamamilə işləməmişdir. Növbəlik əmsalını hesablayın

- 4,21 növbə
 2,93 növbə
 2,56 növbə
 2,28 növbə
 3,27 növbə

107 Su hövzəsinin tullantıları assimlyasiya etmək qabiliyyətini əks etdirən göstərici:

- müvəqqətilik əmsalı
 ekstensivlik əmsalı
 intensivlik əmsalı
 qarışma əmsalı
 qəti qiymət əmsalı

108 Xəzər dənizinin dərinliyinin hansı qatı oksigenlə zəngindir

- 2/3 hissəsi
 Aşağı qatı
 Orta qatı
 Üst qatı
 Dib qatı

109 Gündəlik su istehlakı 130 m³ olan ölkə

- Qazaxıstan
 Türkmənistan
 Gürcüstan
 Azərbaycan
 Rusiya

110 Hansı ölkə əhalisinin 80%-nin su və kanalizasiya təchizatı tam deyildir

- Astana
 Daşkəsən
 Moldava
 Azərbaycan
 Daşkənd

111 İçməli və çirkab sularını qəbul edəcək müəssisələr statistika müşahidəsinin nəyi adlanır?

- Marağı
 Hədəfi
 Obyekti
 Vahidi
 Məqsədi

112 Cavablandırın:

$O_b + Q_b = O_j + Q_j$ düsturunu səciyyələndirən balans:

- Səhra su buxarı
- Şəffaf su balansı
- Çirkab su balansı
- Buxarlanan su balansı
- Bataqlıq su balansı

113 Bitki orqanizmində suyun miqdarı

- 30%
- 50%
- 65%
- 20%
- 90%

114 Heyvan orqanizmində suyun miqdarı

- 20%
- 75%
- 80%
- 90%
- 35%

115 İnsan orqanizmində suyun miqdarı

- 80-90%
- 65-75%
- 70%
- 85%
- 90%

116 Heyvanlar neçə gün susuz yaşaya bilər

- 4-8 gün
- 10 gün
- 2 gün
- 9 gün
- 4 gün

117 $TOD = A/100 \times T$ nəyi ifadə edir

- Orqanizmin su ilə təminatını
- Ərazinin su ilə təminatını
- Mənzilin su təminatını
- Susuzluq təminatını
- Yanğınlıq təminatını

118 Suyu çirkləndirən amillər

- Fiziki-bioloji
- Kimyəvi
- Bioloji
- Fiziki
- Kimyəvi bioloji və fiziki

119 Suyun biosfor funksiyası və ekoloji mahiyyəti nəyi ifadə edir

- Havanın çirkləndirilməsini
- Suların çirkləndirilməsini
- Aracın şəffəfliyini
- Çayın bulanlığını
- Bulağın bulanmasını

120 $S=X/V1$ düsturu tənzimlənən su təchizatı mənbəyində olan suyun hansı göstəricisini ifadə edir?

- Maya dəyərini
- Su durğunluğunu
- Səmərəliliyini
- Axarın sürətini
- Suyun həcmi

121 Hər gün əhalinin hər nəfərinə 130m³ su sərf edilə bilərmi

- Bəli
- Ondan çoxdur
- Ola bilməz
- Xeyir
- Yox

122 Ölkə əhalisinin hər nəfərinə orta hesabla 150 L su düşə bilərmi?

- Su qıtlığı mövcuddur
- Bəli
- Yox
- Azdır
- Çoxdur

123 Cavablayın:

$O_b+Q_b=O_j+Q_j$ balansı hansı göstəricini səviyyələndirir?

- buxarlanan suyun dənizə düşməsinə
- buxarlanan suyun okeana və quruya düşməsinə
- buxarlanan suyun quruya düşməsinə
- buxarlanan suyun okeana düşməsinə
- buxarlanan suyun torpağa düşməsinə

124 Azərbaycanda mineral su mənbələri kateqoriyaya bölünür. Hansılardır?

- kükürlü və karbon turşulu
- karbon turşulu, karbohidrogenli , kükürlü hidrogenli
- karbohidrogenli
- kükürlü hidrogenli
- karbon oksidli

125 Azərbaycanda mineral su mənbələri neçə kateqoriyaya bölünür?

- 30
- 3
- 7
- 10
- 20

126 :

$O_b + Q_b = O_j + Q_j$ bərabərliyi yer kürəsində nəyin balansıdır?

- Torpağın
- Suyun
- hidrogenin
- Oksigenin
- Karbonun

127 Su istifadəçiləri hansı statistikanın tədqiqat obyektidir

- sənaye
- ekologiya
- ətraf mühit
- təbii sərvət
- nəqliyyat

128 Çirkab suları qəbul edən müəssisə və təşkilatlar müşahidə vahidi kimi qəbul edilirmi?

- Bəli
- Yox
- Olmaya bilər
- Xeyr
- Anlamıram

129 $TOD = A \times 100 / T$ düsturu nə ilə təmin olunma dərəcəsini ifadə edir?

- Su ilə
- Odunla
- Kömürlə
- Palçıqla
- Qazla

130 Kimyəvi, bioloji və fiziki yolla ən çox çirklənən hansı elementdir?

- Qaya
- Su
- Qurğuşun
- Dəmir
- Bitki

131 Aerasiya suyun ilə zənginləşməsini səciyyələndirir

- Qar
- Hava
- Karbon
- Çürüntü
- Nəmlik

132 Su kimyəvi, və fiziki yolla çirklənir

- Zəlzələ
- Bioloji
- Kameta düşməsi
- Vulkanik püskürmə
- Mexaniki

133 Müşahidə vahidi qismində müəssisə və təşkilatlar su istehlakçıları ola bilərmə?

- İfadə zəifdir
- Ola bilər
- Yox
- Ola bilməz
- İfadə düz deyil

134 İnsanlar 7 gün susuz yaşayır, bəs heyvanlar?

- 2 gün
- 4-8 gün
- 1 gün
- 10 gün
- 7 gün

135 Su götürən və su istifadəçiləri müşahidə obyektini ola bilərmi?

- Xeyir
- Əlbəttə
- Su istifadəçiləri
- Su götürən
- Mümkünsüzdür

136 İnsanlar susuz neçə gün yaşaya bilər

- 8.0
- 4.0
- 7.0
- 5.0
- 3.0

137 Su götürən və su istifadəçiləri statistika tədqiqatının hansı obyektidir

- Sorğu
- Müşahidə
- Qeyri-müntəzəm
- Müntəzəm
- Şifahi sorğu

138 Azərbaycan da hansı çayların aşağı axarlarında daşqınlar baş verir

- Alazan və Şəmkir çay
- Kür və Araz
- Zəyəm
- Alazan – Çaldaş
- Sumqayıtçay

139 Suyun qiymətləndirilməsi zamanı əsas meyar kimi nə götürülür?

- Suyun keyfiyyəti
- Çayda, hövzədə və ya onun bir hissəsində su axarının tənzimləmə dərəcəsi
- Su ehtiyatlarına və səmərəli istifadəsinə yönəldilən xərclər
- Tənzimlənen su təchizatı mənbəyində olan suyun maya dəyəri
- Su istehlakçılarının sudan istifadə üçün çəkdiyi xərclər

140 Su hövzəsində suyun həcminə daxil olan tullantıların ümumi həcminə nisbəti göstəricisi

- intensivlik əmsalı
- qarışma əmsalı
- ekstensivlik əmsalı
- müvəqqətilik əmsalı
- qəti qiymətlər əmsalı

141 Aşağıdakı dövrlər üzrə sututarın orta hesabla çirklənməsi haqqında məlumat verilmişdir. 1-ci yarımildə 30 min ton, 3-cü rübdə - 27 min ton və oktyabr ayında -9 min ton. 10 ay ərzində sututarın orta çirklənmə dərəcəsini müəyyən edin.

- 27 min ton
- 30 min t
- 29 min t
- 25 min t
- 24 min t

142 Suyun qiymətinin 5% aşağı düşməsi ilə məhsul istehsalına su sərfi 10% ixtisar olunmuşdur. Suyun istehlakına olan xərcin necə dəyişməsinə təyin edin.

- 1.5
- 2.02
- 1.0
- 1.05
- 1.1

143 Tənzimlənən su təchizatı mənbəyində olan suyun maya dəyəri göstəricisi

- $V_i = S / X_n \times 100$
- $S = V_i / X_n$
- $S = X \times 100$
- $S = X / V_i$
- $S = V_i \times 100 / X_n$

144 Su axarının tənzimlənmə dərəcəsi baxımından çəkilən xərclərin məbləğinin su istehlakçılarının rejminə uyğun istifadə ediləcək suyun həcmi göstəricisi necə adlanılır

- dövrü məsrəflərin səviyyəsi
- yarımillik su istismar xərci
- aylıq istismar xərci
- illik istismar xərci
- aylıq məsrəflərin səviyyəsi

145 Suların çirkləndirilməsi dedikdə onların aşkar edilməsi başa düşülür

- Yoluxmasızlaşdırılması
- ekoloji mahiyyəti
- biosfer funksiyası
- biosfer funksiyası , ekoloji mahiyyəti
- dövriyyəliliyi

146 Suyun çirklənməsi yolları aşağıdakılardır

- Fiziki
- kimyəvi
- təbii və qeyri-kimyəvi
- kimyəvi , bioloji , fiziki
- bioloji

147 2014-cü ilin 9 ayı ərzində müəssisə tərəfindən su tutara 20 min ton, 10 ay ərzində 24 min ton, 11 ay ərzində 30 min ton çirklə su axıdılmışdır. Orta hesabla sututara axıdılan çirkab suyunun miqdarını hesablayın:

- 21 min ton
- 22 min ton
- 20 min ton
- 25 min ton
- 24 min ton

148 Götürülən və qaytarılan suyun miqdarı arasındakı fərq adlanır:

- Humus suyu
- Yeraltı axın
- Xalis su istehlakı
- Xalis su götürümü
- Yeraltı su

149 Su eroziyası hansı formada baş verir:

- maye, bərk və qaz formada
- Fiziki və kimyəvi formada
- Fiziki və bioloji formada
- sərti, şımaqlı və yarqanlı formada
- Maye və bərk formada

150 İş gününün uzunluğu 8 saat , əmək məhsuldarlığının orta saatlıq səviyyəsi 10 ədəddir. Əmək məhsuldarlığının orta günlük səviyyəsini hesablayın .

- 50.0
- 150.0
- 120.0
- 80.0
- 60.0

151 Su ehtiyatları və istifadəsi statistikasının göstəricilər sisteminə daxil deyil

- Su ehtiyatlarının səmərəli istifadəsinə yönəldilən xərclər
- Atılan çirkab suların həcmi
- Su ehtiyatları və istifadəsi
- Su anbarlarını ucaldanlar
- Suyun təmizlənməsi

152 il ərzində okean səthindən 452,6 min m³ , qurudan isə 72,5 min m³ su buxarlanmış və okeana düşən yağıntının miqdarı 411,6 və quruya düşən yağıntının miqdarı isə 113,5 min m³ – a bərabər olmuşdur . Bu məlumatlara əsasən su balansını qurun.

- $452,6 - 411,6 = 113,5 - 72,6$
- $452,6 - 113,5 = 411,6 - 72,5$
- $452,6 - 72,5 = 411,6 + 113,5$
- $452,6 + 72,5 = 411,6 + 113,5$
- $452,6 + 72,5 = 411,6 - 113,5$

153 Dəyişən tərkibli əmək məhsuldarlığı indeksinin 1.5, sabit tərkibli əmək məhsuldarlığı indeksinin isə 1.25 olduğunu bilərək quruluşun dəyişilməsi indeksini hesablayın:

- 1.25
- 0.9
- 1.3
- 1.2
- 0.89

154 İstehsal olunmuş məhsulun dəyərinin 1,25 mln. man., işçilərin sayının 250 nəfər olduğunu bilərək əmək məhsuldarlığının səviyyəsini müəyyən edin

- 50.0
- 6000.0
- 5500.0
- 5000.0
- 500.0

155 Noyabrda məhsul vahidinin əmək tutumunun 6 adam-saat, dekabrda isə 5 adam-saat olduğunu bilərək əmək tutumunun fərdi indeksini hesablayın

- 0.93
- 0.73
- 0.8
- 0.83
- 0.63

156 Əgər ötən dövrlə müqayisədə əmək məhsuldarlığının səviyyəsi 12,2% artarsa, işlənmiş vaxtın miqdarı isə 2% azalarsa istehsal edilmiş məhsulun həcmi necə dəyişər?

- 20% artar
- 15% artar
- 10% azalar
- 10% artar
- 15% azalar

157 Əgər ötən dövrlə müqayisədə istehsal edilmiş məhsulun həcmi 10%, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi 12,2% artarsa, işlənmiş vaxtın miqdarı necə dəyişər?

- 5% artar
- 3% azalar
- 2% artar
- 2% azalar
- 3% artar

158 İş ayının uzunluğu 22 gün, əmək məhsuldarlığının orta günlük səviyyəsi 95 ədəd təşkil etmişdir. Əmək məhsuldarlığının orta aylıq səviyyəsini hesablayın

- 2150.0
- 2190.0
- 1090.0
- 2090.0
- 2050.0

159 İş gününün uzunluğunun 8 saat, əmək məhsuldarlığının orta saatlıq səviyyəsi 15 ədəd təşkil etmişdir. Əmək məhsuldarlığının orta günlük səviyyəsini hesablayın

- 160 ədəd
- 140 ədəd
- 130 ədəd
- 120 ədəd
- 150 ədəd

160 Məhsul vahidinin əmək tutumu indeksi 0,86 olduğu halda əmək məhsuldarlığı neçə faiz artar?

- 16.5%
- 17.5%
- 16.3%
- 16.2%
- 18.3%

161 Axıdılan suyun (dinamik ehtiyatını) miqdarını (A) və ərazinin tələbatına (T) əsasən su ilə təmin olunma dərəcəsi (TOD) belə hesablanır

- $TOD = T \times A / 100$
- $TOD = A / T - 100$
- $TOD = A / 100 \times T$
- $TOD = A \times 100 / T$
- $TOD = A / T - 100$

162 Cavan orqanizmin embrionunda və meduzada suyun nisbəti belədir

- 300-500%
- 3,5-9,5%
- 05-09%
- 97-99%
- 200-300%

163 Bitgilərdə, heyvan və insan orqanizmində suyun miqdarı aşağıdakı % nisbətindədir

- 65%, 80% və 80%
- 50%, 95% və 85%
- 30%, 80% və 70-80%
- 90%, 75% və 65-70%
- 55%, 60% və 90%

164 Dünya əhalisinin hər nəfərinə gündə orta hesabla aşağıdakı miqdarda su düşür

- 250 litr
- 200 litr
- 50 litr
- 150 litr
- 100 litr

165 Yeraltı su hövzələri dedikdə nə başa düşülür?

- Müəyyən bitkinin yetişdirilməsi üçün lazım olan suyun miqdarı
- Təzyiq altında bulaq və ya süzülmüş su şəklində çayın məcrasına axan yeraltı sular
- Yerin üstünə çıxarmaq üçün əlverişli şəraiti olan layın bir hissəsi
- Bir geoloji struktur daxilində olan qatlarda, boşluqlarda və sulu laylarda olan sular
- Yer səthi səviyyəsindən aşağıda yerləşən quyular

166 Yerin üstünə çıxarmaq üçün əlverişli şəraiti olan sulu layın bir hissəsi necə adlanır?

- Yeraltı su resursları
- Yeraltı su hövzələri
- Yeraltı su yataqları
- Yeraltı su obyektləri
- Yeraltı su axarları

167 Ölkə ərazisindəki bütün su tutarlarında olan suyun ümumi miqdarını uçota almaqla hansı göstərici hesablanır?

- Sudan istifadə əmsalı
- Çirkab suların həcmi
- Su istehlakı
- Su ehtiyatlarının həcmi
- Təmizlənmiş çirkab suların həcmi

168 Suyun toprağı yuyub dağıtması necə adlanır:

- Sürüşmə
- Suyun çirklənməsi
- Suyun keyfiyyəti
- Suyun eroziyası
- Suyun dövriyyəsi

169 Humus suyu nədir ?

- yataq suyu
- duzlu su

- ağır metallarla zəngin su
- bitki mənşəli turşularla zəngin su
- bataqlıq suyu

170 Səthi axınların təsiri ilə yamaclardan nazik torpaq təbəqələrinin yuyulub aparılması adlanır

- sürüşmə
- yarıqanlı eroziya
- şırnaqlı eroziya
- səthi eroziya
- su axını

171 Normadan artıq suyu yararsız edən xırdalanmış üzvi və qeyri-üzvi maddələrin suda mövcudluğu necə adlanır

- bərk hissəciklər
- bioloji etalon
- bentos
- bərk qalıq
- bakterialar

172 Suyun hava ilə zənginləşdirilməsi necə adlanır

- ağır metallar
- aerob
- aerazol
- aerasiya
- anaerobik

173 Statistika müşahidəsinin vahidi içməli və çirkab suları qəbul edəcək

- canlı aləmdir
- heyvanlardır
- insanlardır
- müəssisə və təşkilatlardır
- quşlardır

174 Su ehtiyatları və istifadəsi statistikasının göstəricilər sistemində daxildir

- su ehtiyatlarına və səmərəli istifadəsinə yönəldilən xərclərin və onun səmərəliliyi
- atılan çirkab sularının həcmi və təmizlənməsi
- su ehtiyatları və istifadəsi
- su ehtiyatları və istifadəsi, atılan çirkab sularının həcmi və təmizlənməsi, su ehtiyatlarına və səmərəli istifadəsinə yönəldilən xərclərin və onun səmərəliliyi
- sudan səmərəsiz istifadə olunması

175 Atmosfer havasının çirkləndirilməsi indeksi

- $J = \sum X_0 S_0 / \sum X_1 S_1$
- $J = \sum x_1 S_0 / \sum x_1 S_1$
- $J = \sum X_1 S_1 / \sum X_0 S_0$
- $J = \sum x_1 S_0 / \sum x_1 S_1$
- $J = \sum x_0 S_1 / \sum x_0 S_0$

176 Ozon təbəqəsi yer kürəsinin hansı hündürlüyündə yerləşir

- yerdən 15-20 km hündürlükdə
- yerdən 5-10 km hündürlükdə
- yerdən 55 km hündürlükdə
- yerdən 10 km hündürlükdə
- yerdən 10-50 km hündürlükdə

177 Sumqayıtda hər il sənaye müəssisələrindən atmosfərə 20 min ton zəhərli maddə buraxılır. Beş (5) ayda atmosfərə atılan zəhərli maddələrin miqdarını tapın.

- 8333 ton
- 6980 ton
- 7315 ton
- 8110 ton
- 7940 ton

178 $J = \sum x_1 s_1 / \sum x_0 s_0$ atmosfer statistikasının hansı göstəricisini ifadə edir.

- Atmosfer çirkləndirilməsi
- Atmosfer qaranlığı
- Atmosfer dumanı
- Atmosfer toxusu
- Atmosfer suları

179 Atmosfer vəziyyətinin çirkləndirilməsi və qorunması statistikasının göstəriciləri

- atmosferin vəziyyətinə nəzarətin təşkili
- bunların hamısı
- atmosferin çirkləndirilməsi
- atmosferin qorunması tədbirləri
- atmosferin qorunmasına çəkilən xərclər

180 Oksigensiz mühitdə baş verən və ya müvcud olan elmin adı

- bioloji oksidləşmə
- anaerobik
- pestisidlər
- aqro-ekologiya
- ağır metallar

181 Tüstüdə mövcud olan konsorogen karbohidratın elmi adı

- bioqaz
- benzopiren
- bioloji akkumulasiya
- bərk tullantılar
- bioloji etalon

182 Mühütün çürümə qabiliyyəti necə adlanır

- Aerazol
- Absorbsiya
- Aerob
- Aerasiya
- Abiotik

183 His nədir?

- tam yanma nəticəsində ayrılan tüstü
- Ozon yoxsulluğu
- Ozon dəliyi
- Oduncaq
- Su dənəcikləri

184 Statistika sudan istifadəni öyrənərkən hansı suları fərqləndirir?

- Karbon turşuları, karbohidrogenli, kükürlü hidrogenli sular
- İstehsal, içməli, təsərrüfat ehtiyaclarına sərf edilən sular

- Ən təmiz, nisbətən təmiz
- Yeraltı və yerüstü sular
- Çirklənmiş və çirklənməmiş sular

185 Absorbasiyaya nələr daxildir

- ətraf mühitin qalıqları udma qabiliyyəti
- mühitin çürümə qabiliyyəti, işığın fotosintetik udulması, ətraf mühitin tullantı udma qabiliyyəti
- işığın fotosintetik udulması
- ətraf mühitin udmamaq qabiliyyəti
- ətraf mühitin tullantı udma qabiliyyəti

186 Yer in səthindən 15-20 km hündürlükdə stratosferin, xüsusilə ozonun çox olduğu aşağı qat necə adlanır

- ozon bolluğu
- biosfer
- ozonosfer
- ozon dəliyi
- ozon yoxsulluğu

187 Yer səthindən təxminən 50 km hündürlükdə stratosfer ilə mezosfer arasında keçici təbəqə

- sorbsiya
- səhra
- strato sfer
- strato pauza
- stratogel

188 atmosferin çirkləndirilməsi indeksini hesablayın

$\sum x_1 s_1 = 1,032$, $\sum x_0 s_0 = 1,028$ olduğunu bilərək atmosferin çirkləndirilməsi indeksini hesablayın:

- 1,004
- 1,034
- 1,104
- 1,032
- 1,014

189 İlin əvvəlində atmosferə atılmış çirkləndirici maddələrin həcmi 8,6 mln ton olmuş, təmizləyici qurğular quraşdırıldıqdan sonra isə onun həcmi 22% azalmışdır. Yeni qurğuların quraşdırılmasından sonra atmosfərə atılan çirkəbli maddələrin həcmi nə qədər olmuşdur?

- 5,5 mln ton
- 12 mln ton
- 6,0 mln ton
- 6,7 mln ton
- 6,2 mln ton

190 Cavablandırın:

$\sum x_1 s_1 = 1242$, $\sum x_0 s_1 = 1065$ olduğunu bilərək atmosferin çirkləndirilməsi indeksini hesablayın:

- 1.166
- 1.186

- 1.201
- 1.172
- 1.182

191 Hesablayın:

$\sum x_1 s_1 = 1,168$, $\sum x_0 s_1 = 0,92$ olduğunu bilərək atmosferin çirkləndirilməsi indeksini hesablayın:

- 1.17
- 1.27
- 1.182
- 1.172
- 1.186

192 İlin əvvəlində atmosfərə atılmış çirkləndirici maddələrin həcmi 7 mln ton, təmizləyici qurğular quraşdırıldıqdan sonra isə onun həcmi 20% azalmışdır. Yeni qurğuların quraşdırılmasından sonra atmosfərə atılan çirkəbli maddələrin nə qədər azalmasının həcmi müəyyən edin.

- 1,4 mln ton
- 2 mln ton
- 0,90 mln ton
- 1,8 mln ton
- 1,2 mln ton

193 Şirvan şəhərindəki sənaye müəssisələri tərəfindən hər il havaya 27 min ton zərərli maddə buraxılır. Ay ərzində havaya buraxılan zərərli maddələrin həcmi hesablayın.

- 1,25 min ton
- 3,25 min ton
- 6,15 min ton
- 3,42 min ton
- 2,25 min ton

194 İlin əvvəlində atmosfərə atılmış çirkləndirici maddələrin həcmi 7 mln ton olmuş, təmizləyici qurğular quraşdırıldıqdan sonra isə onun həcmi 15 % azalmışdır. Yeni qurğuların quraşdırılmasından sonra atmosfərə atılan çirkəbli maddələrin həcmi nə qədər olmuşdur?

- 5,95 mln t
- 4,5 mln t
- 5,5 mln t
- 12 mln t
- 6,0 mln t

195 Gəncə şəhərindəki sənaye müəssisələri tərəfindən hər il səmaya 20 min ton zərərli maddə buraxılır. Ay ərzində havaya buraxılan zərərli maddələrin həcmi hesablayın.

- 2,67 min ton
- 1,67 min ton
- 2,60 min ton
- 1,50 min ton
- 1,57 min ton

196 Ozon qatının potensial dağılmasının göstəricisi olan atmosferdə xlorun ümumi miqdarı göstəricisi

- xlorlu təbəqə
- xlorla yüklənmə

- xlorlanma
- xlorlu karbohidrogen
- xlorsuzlaşdırma

197 İnsanı əhatə edən mühit neçə komponentdən ibarətdir

- 50
- 4
- 3
- 1
- 30

198 Yerdən 11 km hündürlükdə yerləşən təbəqənin adı

- Troposfer təbəqəsi
- Donmuş maye
- Maye təbəqə
- Hydrogen təbəqəsi
- Fiziki təbəqə

199 "Troposfer" yer səthindən nə qədər hündürlükdədir?

- 3 km
- 11 km
- 100 m
- 2 km
- 500 m

200 Cavablandırın:

$\sum x_1 s_1 / x_0 s_0$ indeksi nəyi ifadə edir?

- Atmosfer dalğası
- Atmosfer qatını
- Atmosferin çirkləndirilməsi
- Atmosfer qaranlıq
- Atmosfer yağışını

201 Yerdən 10-50 km hündürlükdəki təbəqənin adı ...

- Ozon
- Kükürlü
- Zəylik
- Karbon
- Hidrosfer

202 Atmosferə buraxılan ziyanlı maddələrin təbiətə vurduğu ziyanın məbləği hansı göstərici ilə hesablanır?

- $Q = \sum F_1 Z_1 / \sum C_1$
- $Q = [\sum C_0 \times FZ / V_0]$
- $Q = [\sum C_i (\lambda) N_i] FZ(\lambda) V(\lambda)$
- $Q = \sum C_3 / F_1 Z_1$
- $Q = \sum C_5 / \sum F_1 Z_1 (\lambda)$

203 Yaşıl bitkilərin karbon 4-oksiddən qlükoza almaq üçün nədən yararlanır

- Tufan enerjisi

- Işıq enerjisi
- Su enerjisi
- Külək enerjisi
- Dalğa enerjisi

204 Azərbaycanda ən çox quraqlıq keçən ərazi

- Quba
- Abşeron
- Lerik
- Qusar
- Lənkəran

205 "Aytagen nüvələri" atmosferdə olan hissəciklərə verilən addır

- Yanar
- Olduqca kiçik
- Orta
- Bütöv
- Yanmış

206 Yer kürəsinə düşən yağıntının miqdarı hansı balans düsturu ilə səciyyələndirilir?

- $C_k - d_j = dk + C_j$
- $O_b + Q_b = O_j + Q_j$
- $AB_i - T_i = T_i$
- $K_j + B_j = \Sigma B_j$
- $C_k - dk = dk + C_k$

207 Təbii və antropogen yolla çirkləndirmə hansı istiqamətlidir?

- Azon
- Atmosfer havası təyinatlı
- mikroblar
- Torpaq
- Su

208 Atmosferin 5 –km liyində hansı qatı yerləşir?

- Havasız qatı
- Üst qatı
- Alt qatı
- Ümumi qatı
- Tozlu qatı

209 $\Sigma x_1 s_1 / \Sigma x_{os} s_1$ atmosfer havasının hansı moduludur

- Hava nəmliliyi
- Havanın çirkləndirilməsi
- Hava kristalları
- Havasızlığı
- Hava quruluğu

210 $j = \Sigma x_1 s_1 / \Sigma x_{os} s_1$ hansı mühit indeksidir

- neft qatının
- atmosfer havasının
- azon qatının
- yer səthinin
- meşə səthinin

211 İstilik enerjisi və su ilə təmin olunma hansı amil adlanır?

- kimya
- İqlim
- Mühit
- Azon
- Hidrogen

212 Atmosfer kütləsinin neçə%-i atmosferin alt qatında yerləşir

- 70%-i
- 50%-i
- 10%-i
- 5%-i
- 90%-i

213 Antraktida üzərində 15-20 km hündürlükdə ozonun müntəzəm artması sahəsinin adı

- bermut üçbucağı
- ozon dəliyi
- ozonosfer
- biosfera
- litosfera

214 Karbon 4-oksidinə və başqa parnik qazlarının atmosferdə yığılması nəticəsində baş verən hadisənin elmi adı

- Mikroiqlim
- qlobal istiləşmə
- qəbuledici
- qələvilik
- metan (CH₄)

215 Yüksəkliyə uçan işlənmiş qazlarla birlikdə atmosfərə düşən hissəciklərin adı

- his hopması
- his tökülməsi
- iqlim çöküntüsü
- humus suyu
- humus

216 Atmosfer havasının təmizlənməsi məqsədi ilə elmi-texniki tərəqqinin tətbiqi üçün müəssisəyə aşağıdakı dövrlərdə kredit verilmişdir: 10 avqust 2010-cu ildə -20 000 min manat (15 ay müddətinə), 5 sentyabrda – 3000 manat (2 ay müddətinə) və 10 noyabrda – 4000 manat (3 ay müddətinə). Verilmiş ssudanın orta həcmi hesablayın.

- 11200 man
- 15 360 man
- 14200 man
- 17300 man
- 16500 man

217 Sumqayıtda hər il sənaye müəssisələrindən atmosfərə 40 min ton zəhərli maddə buraxılır. İki(2) ayda atmosfərə atılan zəhərli maddələrin miqdarını tapın.

- 6,9 min ton
- 5,6 min ton
- 5,3 min ton
- 6,6 min ton
- 5,5 min ton

218 Atmosfer havasının təmizlənməsi məqsədi ilə elmi-texniki tərəqqinin tətbiqi üçün müəssisəyə aşağıdakı dövrlərdə kredit verilmişdir: 10 avqust 2010-cu ildə -20 000 min manat (15 ay müddətinə), 5 sentyabrda – 3000 manat (2 ay müddətinə) və 10 noyabrda – 4000 manat (3 ay müddətinə). Verilmiş ssudanın orta müddətini hesablayın.

- 10,2 ay
- 11,8 ay
- 3 ay
- 15 ay
- 2 ay

219 Havada qazların bərk və maye halında olan müxtəlif maddələrin həmçinin radioaktiv maddələrin canlı orqanizmlərin həyat şəraitinə mənfi təsir edə biləcək miqdarda olmasına nə deyirlər?

- Ozon qatının çirklənməsi
- Atmosfer çirklənməsi
- Suyun çirklənməsi
- Litosfer çirklənməsi
- Biosfer çirklənməsi

220 Yer kürəsini əhatə edən müxtəlif qaz qatlarından ibarət olan müəyyən qalınlıqlı təbəqə necə adlanır?

- Hidrosfer
- Litosfer
- Atmosfer
- Biosfer
- Ozonosfer

221 Gəncə şəhərində hər il sənaye müəssisələrindən atmosfərə 90 min ton zəhərli maddə buraxılır. Üç ayda atmosfərə atılan zəhərli maddələrin miqdarını tapın.

- 21,2 min ton
- 22,5 min ton
- 20,2 min ton
- 18,7 min ton
- 28,5 min ton

222 Sumqayıtda hər il sənaye müəssisələrindən atmosfərə 60 min ton zəhərli maddə buraxılır. Dörd ayda atmosfərə atılan zəhərli maddələrin miqdarını tapın.

- 2 min ton
- 20 min ton
- 15 min ton
- 3 min ton
- 6 min ton

223 Neftçala şəhərində hər il havaya 66 min ton zərərli maddə buraxılır. Ay ərzində havaya buraxılan zərərli maddələrin həcmi hesablayın .

- 3,5 min ton
- 5,50 min ton
- 2,25 min ton
- 3,25 min ton
- 2,75 min ton

224 Mingəçevir şəhərində müəssisələr hər il havaya 45 min ton zərərli maddələr buraxılır . Ay ərzində havaya buraxılan zərərli maddələrin həcmi hesablayın :

- 4,00 min ton
- 2,5 min ton
- 3,5 min ton

- 2,3 min ton
 3,75 min ton

225 Sumqayıtda hər il atmosfərə 60 min ton zəhərli maddələr buraxılır . 3 ayda atmosfərə atılan zəhərli maddələrin miqdarını tapın :

- 10 min ton
 30 min ton
 20 min ton
 15 min ton
 5 min ton

226 Sumqayıtda hər il sənaye müəssisələrindən atmosfərə 60 min ton zəhərli maddə buraxılır . İki ayda atmosfərə atılan zəhərli maddələrin miqdarını tapın :

- 6 min ton`
 3 min ton
 15 min ton
 10 min ton
 2 min ton

227 Neftçala şəhərində hər il havaya 30 min ton zəhərli maddələr buraxılır. Ay ərzində havaya buraxılan maddələrin həcmi hesablayın :

- 3,5 min ton
 3,25 min ton
 2,25 min ton
 2,50 min ton
 2,75 min ton

228 Eyni atmosfer təzyiqinə malik olan nöqtələri xəritədə birləşdirən xətt adlanır :

- immunitet
 ionosfer
 izoterma
 izobara
 inversiya

229 Yerdən 50 km –dək yüksəklikdə yerləşən (troposferdən sonra) atmosferin üst qatı necə adlanır

- azonlaşma
 rentgen şuaası
 skrubber
 stratopauza
 soyuqluq dərəcəsi

230 Ozonosferin başqa adı hansıdır

- nəmli qat
 karbon örtüyü
 ozon örtüyü
 sulu qat
 sulu qat

231 Tam yanmama nəticəsində əmələ gələn kömür tozunun elmi adı

- Ionosfera
 izobara
 humus
 his
 izoterma

232 Yer kürəsinin səthində baş verən ümumi atmosfer proseslərini müəyyənləşdirən coğrafi rayon dedikdə nə başa düşülür

- gen mühəndisliyi
- gen
- ftorid
- qırmızı kitab

233 Yanma prosesləri nəticəsində yaranan qatılıqda atmosferdə olan olduqca kiçik hissəciklərə verilən ad

- arid zonası
- azot maddəsi
- aerob
- aytgen nüvələri
- anerobik

234 Sərbəst və ya həll olunmuş oksigenin mövcudluğu şəraitində baş verən və mövcud olana verilmiş ad

- arid zonası
- aerazol
- azot
- aerob
- anerobik

235 Cansız, olğun və qeyri-həyatilik necə adlanır

- Aerazol
- aerasiya
- absorbasiya
- abiotik
- aerob

236 Torpaq statistikasının göstəricilər sistemində daxildir

- keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbiri
- torpağın transformasiyası
- torpaq fondu
- torpağın qorunması, torpaq fondu, torpağın transformasiyası, yaxşılaşdırmağa ehtiyacı olan, keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbiri
- yaxşılaşdırmağa ehtiyacı olan

237 Tullantıların toksiki qaza və buxarabənzər qazlardan təmizlənməsinin neçə üsulu vardır

- 6.0
- 2.0
- 5.0
- 3.0
- 4.0

238 Hava hövzəsinə atılan zərərli tullantılar hesabına iqtisadiyyata dəyən zərərin qiymətləndirilməsi modeli $Q=$

- $(\sum C_0 \times FZ(\lambda) / V_0(\lambda))$
- $[\sum t N_t] F_0 Z_0(\lambda) V_0(\lambda)$
- $[\sum C_i(\lambda) N_i] F_3 Z_5(\lambda) V_5(\lambda)$
- $[\sum C_i(\lambda) N_i] FZ(\lambda) V(\lambda)$
- $\sum C_3 / F_1 Z_1 \times V_0(\lambda)$

239 Aqrəqat vəziyyətinə görə atılan zərərli tullantıların növlərinə daxildir

- kimyəvi və qazabənzər tullantılar
- maye halında olan tullantı

- qazabənzər tullantı
- qazabənzər, maye və bərk tullantılar
- bərk tullantılar

240 Atmosfer havasının çirklənməsi istiqamətlərinə daxildir

- səhra yanğınları
- antropogen yolla çirkləndirmə
- təbii yolla çirkləndirmə
- təbii və antropogen yolla çirkləndirmə
- göbələk mikrobları yolu ilə

241 Atmosferi çirkləndirən əsas mənbələr hansılardır ?

- neftçıxarma sənayesi , dəmiryolu , quşçuluq
- Dəmiryolu , quşçuluq , tikinti təsərrüfatları
- Məişət , kommunal , heyvandarlıq təsərrüfatları
- Sənaye müəssisələri , nəqliyyat vasitələri , kənd təsərrüfatları
- əkinçilik , məişət , nəqliyyat təsərrüfatları

242 Sulu qatın elmi adı?

- Sorbsiya
- Stratopauza
- Biosfer
- ozonosfer
- Stratosfer

243 Abiotik nədir?

- Torpağın çirklənməsi
- Susuzluq
- Havasızlıq
- Buxarın çoxluğu
- qeyri-həyatilik

244 Mikroiklim nədir?

- Biolojo etalon
- Suyun çirklənməsi
- Böyük olmayan ərazidə iqlim strukturu
- Böyük ərazidə iqlim strukturu
- Atmosferin çirklənməsi

245 Atmosfer dispersiyası nədir?

- Suyun çirklən məsi
- Tüstünün atmosferə dağılması
- Bioloji etalon
- Bioloji dövrən
- Bakteroloji təmizlik

246 Böyük olmayan ərazidə iqlim strukturu necə adlanır

- mikrosfera
- biosfera
- mikroiklim
- litosfera
- makrosfera

247 Qaza oxşar çirkləndiricilərin və ya tüstünün atmosferdə dağılması prosesinin adı

- bioqaz
- bioloji etalon
- bioloji dövran
- bakterial təmizlik
- atmosfer dispersiyası

248 Yer kürəsinin əsasən oksigen və azotdan ibarət olan hava örtüyünün elmi adı

- bərk qalıq
- bakterial təmizlik
- atmosfer
- bioqaz
- atmosfer yağıntıları

249 Atmosfer kütləsinin təqribən yarısı atmosferin hansı qatındadır

- 100 km-lik üst qatında
- 5 km-lik alt qatında
- 10 km-lik üst qatında
- 5 km-lik üst qatında
- 100 km-lik alt qatında

250 Torpağın yaranmasını (əmələ gəlməsini) təmin edən səbəblərə aiddir

- Bitki (B) və heyvan (H) çürüntüləri
- torpaq əmələ gətirən qurunt sükurlar (Q1)
- bütün cavablar doğrudur
- zaman-ərazinin yaşı (t)
- iqlim (İ) və relyef (R)

251 Torpağın rentə qiyməti hansı məqsədə xidmət edir

- Güzəştli kredit
- Qısamüddət istifadəyə
- Torpaq vergi tutumuna
- Dövlət satınalma
- Torpaq bazarına

252 Beynəlxalq təsnifata əsasən torpaq fondu məqsədli iqtisadi təyinatına görə hansı kateqoriyaya bölünür

- kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaqlar, yaşayış üçün yararlı torpaqlar və qeyri kənd təsərrüfatı torpaqları, dövlət meşə fondu, dövlət su fondu və dövlət ehtiyatı torpaqları
- dövlət su fondu və dövlət ehtiyatı torpaqları
- yaşayış və qeyri kənd təsərrüfatı torpaqları
- dövlət meşə fondu
- Beynəlxalq təsnifata əsasən torpaq fondu məqsədli iqtisadi təyinatına görə hansı kateqoriyaya bölünür

253 Torpaq ehtiyatları statistikasının göstəricilər sisteminə daxildir

- kənd təsərrüfatı torpaqlarının keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbirləri
- yaxşılaşdırılmağa ehtiyacı olan, torpaq fondu və torpağın transformasiyası, kənd təsərrüfatı torpaqlarının keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbirləri, bioloji meliorasiya ilə əhatə olunma sahəsi
- torpaqdan səmərəli istifadəsinə çəkilən xərclər
- bioloji meliorasiya ilə əhatə olunma sahəsi
- torpaq fondu və torpağın transformasiyası

254 Bir hüceyrəli orqanizmlərin elmi adı

- benzopiren
- bioloji dövran
- bərk qalıq

- bentos
 bakteriyalar

255 Torpaq statistikasının göstəricilər sisteminə daxildir

- torpağın qorunması, torpaq fondu, torpağın transformasiyası, yaxşılaşdırılmağa ehtiyacı olan, keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbiri
 torpağın transformasiyası
 yaxşılaşdırılmağa ehtiyacı olan
 keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbiri
 torpaq fondu

256 Dünyada hər il əridilən 500 milyon ton metalın neçə %-i korroziyaya uğrayır?

- 40 %-i
 50 %-i
 25 %-i
 30 %-i
 15 %-i

257 Torpağın eroziyasına qarşı mübarizə tədbirlərinin istiqamətlərinə hansılar daxildir

- eroziya törədən səbəbin aradan qaldırılması
 irriqasiya eroziyasına yol verilməsi
 həmin tədbirlərin fasiləsizliyi
 eroziyanın iqtisadi təsiri
 eroziya törədən səbəbin aradan qaldırılması , eroziyanın iqtisadi təsiri , həmin tədbirlərin fasiləsizliyi

258 Səmada ozon kütləsinin axınına səbəb olan "Ozon deşiyi" yerin hansı qitəsindədir

- Cənubi Amerika qitəsində
 Antraktida
 Afrika qitəsində
 Avrasiyada
 Arktikada

259 Hansı metalın torpaqda artması həmin ərazinin landşaftını kasıblaşdırır

- əhəng tozu
 yüngül metalın
 əlvan metalın
 ağır metalın
 aliminyum tozu

260 Çirklənməyə həssas olan bitkiləri sıradan çıxaran ağır metal çox olan ərazidə başqa bitki növünün adı

- gibril bitkilər
 texnogen bitkilər
 mamırabənzər
 asırğal
 qamışabənzər

261 Görməni çətinləşdirən təsirin ölçüsü göstəricisinin adı

- bitki örtüyü
 şor torpaq əmsalı
 cod su əmsalı
 çirkləndirici
 bulanıqlıq əmsalı

262 Torpaqdan k/t-1 məqsədləri üçün istifadə olunduqda torpaqdan istifadə haqqının səviyyəsi göstəricisi

- S= N₃/ P
- S= PN₃
- S= P/N₃
- S= P-N₃/100
- S= P+N₃/100

263 “X” məhsulu istehsal edilən 150 ha sahənin çirklənməsi nəticəsində hər hektardan yığılan məhsulun həcmi 8 tondan 4 tona enmişdir. Hər ton məhsulun alış qiyməti çirklənmədən əvvəl 60 min manat çirklənmədən sonra 50 min manat olmuşdur. Məhsuldarlığın aşağı düşməsi nəticəsində zərərin məbləğini tapın.

- 25 min manat
- 33 min manat
- 17 min manat
- 36 min manat
- 30 min manat

264 Eroziya nəticəsində itkilərin universal bərabərləşdirilməsi göstəricisinin adı

- fiziki indekslər
- riyazi indekslər
- ekoloji indekslər
- eroziya indeksi
- ehtimallıq indeksi

265 Torpağın çürümüş bitki və heyvan mənşəli maddələrdən ibarət olan üzvi komponent:

- həşarat çürüntüsü
- təbii peyin
- torf
- humus
- quş peyini

266 Səhrələşmə ilə nəticələnə bilən yağıntının çatışmamazlığı nə ilə nəticələnir?

- genişlənmə (cismin)
- çatlama
- lillik
- quraqlıq
- parçalanma

267 Yer qabığı və üst mantiya da daxil olmaqla səthin üst hissəsinin adı

- Zontiya
- rütubətli zona
- quraqlıq zonası
- litosfer
- mantiya

268 Fermer təsərrüfatının əkin sahəsi 50 ha-dır. Keyfiyyət göstəricilərinə görə fərqlənən bu torpaq sahəsinə vergi dərəcəsi hər hektar üçün 7 man təşkil edir. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağa ödəmə haqqını hesablayın:

- 153 manat
- 135 manat
- 120 manat
- 350 manat
- 118 manat

269 Çirklənmiş torpaq sahəsi 30 ha-dır. Bu əkilmiş torpaq sahəsinin hər hektarından 3 ton arpa götürülmüşdür. Torpağın çirklənməsindən əvvəl arpanın 1 kq-nın qiyməti 25 qəpik, sonra isə 22 qəpik olmuşdur. Torpağın sahəsinin çirkləndirilməsi nəticəsində dəyən zərərin məbləğini təyin edin.

- 140 man
- 120 man
- 150 man
- 270 man
- 125 man

270 T=SBHQsRIInt torpaq əmələgətirən hansı funksiyanı yerinə yetirir

- Davamlılıq
- Torpağın qorunması
- Köməkçi
- Amillərin əlaqəsi
- Nəmləşdirici

271 Hansı təbii sərvət bərpa oluna bilər?

- Qaz
- Filiz
- Daş
- Torpaq
- Neft

272 İnflyasiyanın səviyyəsinə uyğun torpağın normativ qiymətləri nəyə əsasən qiymətləndirilir?

- Fişer indeksinə görə
- Dəyişən indeksə görə
- Sabit qiymət indeksi
- Tarif göstəricisinə görə
- Qurulmuş indeksinə görə

273 Torpağın qiymətləndirilməsində istifadə olunan meyar:

- İstehsalın həcmi
- Maya dəyəri
- Bazar qiyməti
- Normativ qiymət
- Tədavül xərcləri

274 Hansı göstəricilə torpağın keyfiyyətini ifadə edir

- Buzlaqlı
- Sonanlılıq
- Daşlılıq
- Yararlılıq
- Okean dibi

275 Torpağı səciyyələndirən əsas göstərici hansıdır?

- Torpağın dərinliyi
- Torpağın quruluşu
- Torpağın şormalığı
- Torpaq fondu
- Torpağın nəmliyi

276 Torpaq fondunun ziyanlı maddələrdən təmizlənməsi neçə üsullar aparılır?

- 10
- 12
- 9
- 3
- 6

277 Qum tufanı nəyin deformasiya olunma amilidir?

- Göllərin
- Canlıların
- Suyun
- Torpağın
- Yataqların

278 "Qara yel" adlanan hadisə nəticəsində nə deformasiyaya uğrayır?

- fauna
- Bitki
- Meşə
- Torpaq
- Flora

279 Ağır metallar hansı amilin ərazisinin landşaftını pozur?

- Suda artması
- Cansız orqanizmdə artması
- Canlı orqanizmdə artması
- Torpağın artması
- Ayda artması

280 İnflyasiyanın səviyyəsi nəzərə alınaraq hansı təbii sərvətin tarif dərəcəsi indeksləşdirilir?

- Otmosfer
- Flora
- Fauna
- Torpaq
- Tullantı

281 Texnogen bitkilər nəyə çox həssas deyildir?

- soyuğa
- Ağır metallarla çirklənməyə
- Yüngül metallarla
- əlvan metallarla
- buza

282 Səmum küləyi nəyin deformasiyasına səbəb olur?

- Torpağın
- balıqların
- Suyun
- Bitkinin
- Heyvanların

283 Təbii proseslər və insanların təsərrüfat fəaliyyəti hansı mövzunun göstəriciləridir.

- Torpaq ehtiyatları
- ərzaq ehtiyatları
- kömür emalı
- mineral hasilatı

284 Renta qiyməti ilə qiymətləndirmə hansı vergi sisteminə daxildir?

- Bitki
- Torpaq
- Su
- Tullantı

Meşə

285 200-250 ilə münbit torpaq qatı neçə santimetrə çatır?

- 1 sm
 5 sm
 50 sm
 30 sm
 0 sm

286 Torpağın transformasiyası və fondu hansı göstəricilər sisteminə aiddir?

- Ekologiya
 Su ilə təmin olunmaya
 Atmosfer
 Fauna
 Torpaq ehtiyatına

287 $T=SBHQsR\int$ əlaqə funksiyası nəyin əmələ gəlmə funksiyasını ifadə edir

- Torpağın
 Karbonun
 Havanın
 Oksigenin
 Kisladorun

288 İstilik və su enerjisi nəyin əmələ gəlmə prosesinə təsir edir?

- buzlaşmanın
 Soyuqun
 Torpağın
 Suyun
 İstiliyin

289 Torpağın məhsuldarlığının azalmasına dəyən zərər hansı amilə görə hesablanır.

- Torpağın çirklənməsi
 Qoruyucu bənd
 Susuzluq
 Torpağın münbitliyi
 Torpağın aşınması

290 Ərazinin landşaflını kəsibləşdirən amil

- daş çuxuru
 əhəng
 yüngül metal
 əlvan metal
 Ağır metal

291 Kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaq sahəsi 32 hektardır. Keyfiyyətinə görə fərqlənən bu torpaq sahəsinə görə vergi dərəcəsi hər hektar üçün 8 manatdır. Kənd təsərrüfatı təyinatlı bu torpaq sahəsinə olan vergi ödəmələrinin həcmi tapın.

- 252 man
 256 man
 260 man
 258 man
 250 man

292 Torpağın tərkibində zəhərli kimyəvi maddələrin və ağır metal birləşmələrinin miqdarı müəyyən edilir.

- Mexaniki yoxlama zamanı
- Bioloji yoxlama zamanı
- Kimyəvi yoxlama zamanı
- Fiziki yoxlama zamanı
- Sanitar – epidemioloji yoxlama zamanı

293 Torpaq səthinin müxtəlif bərk , geoloji axtarış və dağ – mədən işləri nəticəsində çıxarılan süxurlar və məişət tullantıları ilə çirklənməsi necə adlanır ?

- Torpağın fiziki çirklənməsi
- Torpağın mexaniki çirklənməsi
- Torpağın süni çirklənməsi
- Torpağın kimyəvi çirklənməsi
- Torpağın təbii çirklənməsi

294 2009-cu ildə Azərbaycanın ümumi ərazisində meşə örtüyünün tutduğu sahənin xüsusi çəkisi 28% , 2014 - cü ildə isə 32,8%-ni təşkil etmişdir. Göstərilən dövr ərzində meşə sahəsinin dəyişməsi səviyyəsini müəyyən edin.

- 1.27
- 1.22
- 1.32
- 1.17
- 1.4

295 Torpaq resurslarının keyfiyyətini statistik baxımdan qiymətləndirmək üçün hansı göstəricidən istifadə edilir?

- Çirklənmiş torpaqlar
- Rekultivasiya olunmuş torpaqlar
- Pozulmuş torpaqlar
- İşlənilməmiş torpaqlar
- Xam torpaqlar

296 Faydalı qazıntı yataqlarının işlənməsi başa çatdırıldıqdan, əsas xammalla yanaşı çıxan qiymətli komponentlər çıxarıldıqdan və aparılmış geoloji, tikinti və başqa işlər nəticəsində qismən və ya tamamilə pozulmuş torpaqlar adlanır?

- Xam torpaqlar
- Çirklənmiş torpaqlar
- İşlənilməmiş torpaqlar
- Pozulmuş torpaqlar
- Rekultivasiya olunmuş torpaqlar

297 Əkinə yararlı torpaq sahəsinin 500 m² , torpaq vergisi rüsumunun normativ dərəcəsinin 18 man olduğunu bilərək torpağa görə ödəmənin həcmi müəyyən edin:

- 19 min manat
- 9 min man
- 18 min man
- 8 min man
- 12 min manat

298 Torpaqdan istifadə nəticəsində üst qatı pozulmuş torpaqların məhsuldarlığını artırmaq və ya başqa keyfiyyət parametrlərini bərpa etmək məqsədilə yerinə yetirilən işlər kompleksi dedikdə nə başa düşülür?

- Torpağın istifadəsi
- Torpağın rekultivasiyası
- Torpağın bərpası
- Torpağın işlənməsi
- Torpağın yenilənməsi

299 Dəyər göstəricisi olmaqla torpaq sahəsinin təbii və iqtisadi potensialına ekvivalent olan iqtisadi kateqoriya necə adlanır:

- Torpağın faktor qiyməti
- Torpağın bazar qiyməti
- Torpağın normativ qiyməti
- Torpağın əsas qiyməti
- Torpağın istehsalçı qiyməti

300 Ekoloji uçotda məsrəf və nəticələrin təhlili zamanı istifadə edilən qiymətləndirmə üsulunun adı

- mikro üsullar
- froziya indeksi
- riyazi üsullar
- ehtimal olunan qiymətləndirmə
- makro üsullar

301 Azərbaycanda çoxlu sayda kiçik vulkanik püskürmə ərazisi

- Qobustan
- Yasamal
- Abşeron
- Şamaxı
- Xızı

302 Bakı şəhərində ən ciddi torpaq sürüşməsinə məruz qalan ərazi

- Xırdalan
- Binəqədi
- Bayıl
- Neft daşları
- Balaxanı

303 Fermer təsərrüfatının əkin sahəsi 120 ha-dır. Keyfiyyət göstəricilərinə görə fərqlənən bu torpaq sahəsinə vergi dərəcəsi hər hektar üçün 5 manat təşkil edir. Kənd təsərrüfat təyinatlı torpağa ödəmə haqqını hesablayın

- 590 man
- 600 manat
- 540 man
- 800 man
- 750 man

304 Əkinə yararlı torpaq sahəsinin 2000 m² və torpaq vergisi rüsumunun normativ dərəcəsinin 18 man olduğunu bilərək torpağa görə ödəmənin həcmi təyin edin.

- 20 min manat
- 36 min manat
- 30 min man
- 17 min manat
- 40 min manat

305 "X" məhsulu istehsal edilən 200 ha sahənin çirklənməsi nəticəsində hər hektardan yığılan məhsulun həcmi 8 tondan 4 tona enmişdir. Hər ton məhsulun alış qiyməti çirklənməzdən əvvəl 60 min manat və çirklənmədən sonra 50 min manat olmuşdur. Məhsuldarlığın aşağı düşməsi nəticəsində yaranmış zərərin məbləğini tapın.

- 27 min man
- 15 min man
- 40 min man
- 48 min manat
- 35 min man

306 Kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaq sahəsi 20 ha-dır. Keyfiyyətinə görə fərqləndirilən bu torpaq sahəsinə görə vergi dərəcəsi hər ha üçün 6 manat təşkil edir. Kənd təsərrüfatı təyinatlı bu torpaq sahəsinə olan torpağa görə vergi ödəmələrinin həcmi tapın.

- 150 man
- 120 man
- 126 man
- 110 man
- 130 man

307 Çirkləndirilmiş torpaq sahəsi 20 ha-dır. Bu əkilmiş torpaq sahəsinin hər ha-dan 2 t buğda götürülmüşdür. Torpağın çirkləndirilməsindən əvvəl buğdanın 1 kq –nın qiyməti 15 qəpik, sonra isə 12 qəpik olmuşdur. Torpaq sahəsinin çirkləndirilməsi nəticəsində dəyən zərərin məbləğini təyin edin.

- 110 man
- 130 man
- 120 man
- 140 man
- 100 man

308 Fermer təsərrüfatının əkin sahəsi 30 ha-dır. Keyfiyyət göstəricilərinə görə fərqlənən bu torpaq sahəsinə vergi dərəcəsi hər hektar üçün 7 manat təşkil edir. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağa ödəmə haqqını hesablayın.

- 240 man
- 210 manat
- 235 man
- 205 man
- 270 man

309 Əkinə yararlı torpaq sahəsinin 1000 m² torpaq vergisi rüsumunun normativ dərəcəsinin 18 man olduğunu bilərək torpağa görə ödəmənin həcmi tapın.

- 8 min manat
- 18 min manat
- 10 min manat
- 14 min manat
- 12 min manat

310 Kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaq sahəsi 25 ha-dır. Keyfiyyətinə görə fərqləndirilən bu torpaq sahəsinə görə vergi dərəcəsi hər hektar üçün 6 manat təşkil edir. Kənd təsərrüfatı təyinatlı bu torpaq sahəsinə torpağa görə vergi ödəmələrinin həcmi tapın.

- 119 man
- 141 man
- 159 man
- 150 man
- 133 man

311 Çirkləndirilmiş torpaq sahəsi 25 ha-dır. Bu əkilmiş torpaq sahəsinin hər ha-dan 2 t buğda götürülmüşdür. Torpağın çirkləndirilməsindən əvvəl buğdanın 1 kq –nın qiyməti 15 qəpik, sonra isə 12 qəpik olmuşdur. Torpaq sahəsinin çirkləndirilməsi nəticəsində dəyən zərərin məbləğini təyin edin.

- 130 man
- 100 man
- 120 man
- 150 man
- 180 man

312 Torpaq vergisini müəyyən etmək üçün müəyyən vaxtan bir torpağın qiymətləndirilməsi hansı göstəriciyə əsasən keçirilir

- beynəlxalq tariflərə əsasən
- razılaşdırma qiymətinə
- bazar qiymətləndirilməsinə
- rentə qiymətləndirilməsi
- bəyənnamə qiymətlərinə görə

313 Ölkədə torpaqdan istifadəyə görə verginin ödənmə formaları hansıdır

- bütün cavablar doğrudur
- təyinatından asılı olmayaraq torpaqdan vergi tutumu
- torpaq sahəsinə görə sabit vergi
- hüquqi və fiziki şəxslərdən torpaq vergisi
- torpaqların orta bonitet balına əsasən

314 Torpağın normativ qiymətlərini hesablayarkən istifadə olunan tariflər nəyə əsasən indeksləşdirilir

- bazar məzənnəsi nəzərə alınmaqla
- beynəlxalq tariflərə əsasən
- tələb və təklifin səviyyəsinə
- inflyasiyanın səviyyəsinə uyğun
- hərracdakı qiymətlər əsasında

315 Torpağın normativ qiyməti hansı hallarda meyar kimi istifadə olunur

- torpaq sahəsinin bir kateqoriyadan digərinə verilməsi
- ipoteka və sığortalanma
- alqı-satqı
- alqı-satqı, ipoteka və sığortalanma, torpaq sahəsinin bir kateqoriyadan digərinə verilməsi
- nizamnamə və icarəyə verildikdə

316 Canlı orqanizmlər kütləsinin yerləşdiyi yer kürəsinin nazik qatı və su səthinin üst qatı necə adlanır

- Biotop
- biosit
- biomonitorinq
- biosfera
- biotic

317 Torpağın defilyasiyası hansı təbii proseslərin təsiri nəticəsində baş verir

- qum tufanı və qara yel
- səmum küləyi və ay tutulması
- sum küləyi və qasırğa
- səmum küləyi, qum tufanı və qara yel
- qara yel və astroidlər

318 Torpağın keyfiyyətini səciyyələndirən statistika göstəricilərinə daxildir

- həddən çox kübrə verilməsi
- insanların təsərrüfat fəaliyyəti
- təbii proseslər
- təbii proseslər, insanların təsərrüfat fəaliyyəti
- iqtisadi fəaliyyət

319 Ekoloji qrupların və ətraf mühit obyektlərinin şaquli olaraq yerləşməsinin elmi adı

- otlaqlıq yarusu
- yuxarı yarus
- aşağı yarus
- yarusluq
- kolluluq yarusu

320 Zərərvericiləri məhv edən və onların miqdarına nəzarət edən konkret kimyəvi maddənin adı

- aerasiya çəni
- quraq zonası
- aytgen nüvələri
- aktiv inqrediyent
- azot oksidi (H₂O)

321 Təbii proseslər və insanın təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində torpaqda hansı dəyişikliklər baş verir

- dağıdıcı təsir nəticəsində
- kəmiyyət və miqdar dəyişikliyi
- kəmiyyət dəyişikliyi
- keyfiyyət dəyişikliyi
- eroziyaya uğrama

322 "İqlim amili" dedikdə nəyin dərəcəsi başa düşülür

- küləyin miqdarı dərəcəsi
- küləyin sürəti dərəcəsi
- su ilə təmin olunma dərəcəsi
- istilik enerjisi və su ilə təmin olunma
- relyefin dəyişməsi dərəcəsi

323 Torpağın əmələ gəlməsi prosesinə təsir edən amillər hansılardır

- üzvi minerallar
- su ilə təmin olunma
- isti-soyuq amili
- istilik enerjisi və su ilə təmin olunma
- üzvi turşular

324 Torpaq əmələ gətirən amillərin əlaqə funksiyası hansıdır

- $T=SBHQ_s - R \cdot \text{Int}$
- $T=SB/HQ_s R \cdot \text{Int}$
- $T=S \cdot B + H \cdot Q_s \cdot R \cdot \text{Int} \cdot t$
- $T=S \cdot B \cdot H \cdot Q_s \cdot R \cdot \text{Int}$
- $T=S/BHQ_s R \cdot \text{Int}$

325 Münbit torpaq örtüyünün 1 sm yaranmasına neçə il tələb olunur

- 5 il
- 10 il
- 500 il
- 200il
- 50 il

326 Meşə ehtiyatlarının vəziyyəti, istifadəsi qorunması statistikanın göstəriciləri hansılardır

- meşə ehtiyatlarının mövcudluğu
- bütün cavablar doğrudur
- meşələrin bərpası
- meşələrin qıtlığı
- meşələrin hərəkəti və qorunması

327 Regionun meşə ilə əhatə olunmuş sahəsinin region əhalisinin ümumi sayına nisbəti hansı göstəricidir

- ərazinin sıxlığı
- əhalinin hər 10 000 nəfərinə düşən meşə sahəsi
- ərazinin meşəliliyi

- əhalinin hər nəfərinə düşən meşə sahəsi
 əhalinin hər 1000 nəfərinə düşən

328 1-mt N-li hesabat formasının adı

- Karbon qazına dair
 Yanğına dair
 Meşənin bərpasına dair
 Boyatmaya dair
 Meşə qoruğuna dair

329 Kök üstə olan meşə materiallarının həcmnin (m³) bölgə əhalisinin sayına olan nisbəti necə adlanır

- oduncağın xüsusi çəkisi
 meşənin odun tutumu
 əhalinin hər nəfərinə düşən meşə materialı
 əhalinin 10 000 nəfərinə düşən meşə materialı
 əhalinin 1000 nəfərinə düşən meşə materialı

330 Yer kürəsində iqlim dəyişmələri (istiləşmə) iki (2) hadisə nəticəsində baş verir

- insan fəaliyyəti və suyun quruması
 suyun və torpağın çirkləndirilməsi
 təbii və insan fəaliyyəti
 təbii iqlim dəyişikliyi
 suyun duzlaşması və quruması

331 Ölkə ərazisinin neçə %-i meşəliklərlə örtülmüşdür

- 9,5
 21,5
 11,5
 31,5
 4,5

332 Əhalinin hər nəfərinə düşən meşəlik sahəsi necə hesablanır?

- Regionun meşə sahəsini regionun ümumi sahəsinə bölməklə
 Regionun meşə ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhalinin ümumi sayına bölməklə
 Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m³ –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhalinin sayına bölməklə
 Meşəliklərin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəni çıxmaqla
 İl ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq sahəsinə bölməklə

333 2005-ci ildə Azərbaycanın ümumi ərazisində meşə örtüyünün tutduğu sahənin xüsusi çəkisi 33% , 2010-cu ildə isə 38,2%-ni təşkil etmişdir. Göstərilən dövr ərzində meşə sahəsinin dəyişməsi səviyyəsini müəyyən edin.

- 1.157
 0.059
 0.215
 0.067
 0.049

334 2005-ci ildə Azərbaycan ərazisində meşə örtüyünün sahəsi 35%, 2012-ci ildə isə 39,4% təşkil etmişdir. Həmin dövr ərzində meşə sahəsi necə dəyişmişdir

- 1.126
 1.14
 1.79
 0.734
 0.825

335 Meşə təsərrüfatında nəzərdə tutulmuş ölçü vahidləri hansı halda istifadə edilir.

- Hesabat hazırlandıqda
- Doğrandıqda
- Don vurduqda
- Quraqlıqda
- Yanğınında

336 Meşə yanğınları haqqında hesabat

- 5-mt
- 4-kt
- 3-kt
- 2-kt
- 1-kt

337 Kökü üstə ağacın dəyərinin ekoloji uçot sistemində hansı qiyməti müəyyənləşdirir

- Dolayı qiymət
- Saf
- Gizli
- Xalis qiyməti
- Təmiz

338 Əhalinin hər nəfərinə düşən meşə materialı aşağıdakı göstərici ilə hesablanır

- M₃+S
- M₃/S
- S/M₃
- M₃-S

339 Əhalinin hər nəfərinə düşən meşə sahəsi (M) bu düsturla hesablanır

- M\ S
- M/0,1
- S/100
- S/M
- M/100

340 1 mt nömrəli hesabatda hansı meşə sahəsinin məlumatı verilir?

- Dəmyə
- Meşəlik
- Kolluq
- Suvarma
- Bərpa

341 Ölkə əraizisinin 11,5%-ni hansı təbii sərvət təşkil edir

- Göl
- Torpaq
- Meşə
- Çay
- Dəniz

342 Meşə təsərrüfatı işlərinin aparılmasına dair hesabat

- 3-ək
- 5-ək
- 4-ək
- 7-mt

10-ək

343 Meşə mühafizəsi haqqında hesabat

12-mt

3-x

7-x

1-t/t

5-x

344 Meşə qırma sahələrində oduncaq qalığı və qırma yerlərinin təmizlənməsinə dair hesabat

5-əmək

3-əmək

4-mt

1-əmək

2-əmək

345 Meşə xidməti və sanitariya qırılmasına dair hesabat

30-k

3-mt

2-ks

3-ks

1-ks

346 Meşə yanğınlılarına dair hesabat forması

5-mt

2-ks

1-t

3-ks

1-ks

347 Külək və su yolu ilə torpağın aşınmasını ləngidən amil

Tufanlar

Meşələr

Suyun soğulması

Yarıqanlar

Baxımsızlıq

348 Təbii və insan fəaliyyəti yer kürəsində hansı dəyişikliyə rəvac verir

İnsan artıqlığına

İstiləşməyə

Buzlaşma

Qaynamağa

Heyvan artıqlığına

349 Ölkə ərazisinin 11,5%-ni nə təşkil edir.

Dəniz

Meşə

Göl

Dağlar

Torpaq

350 2005-ci ildə Azərbaycan ərazisində meşə örtüyünün sahəsi 32%, 2012-ci ildə isə 36 % təşkil etmişdir. Həmin dövr ərzində meşə sahəsi necə dəyişmişdir

- 1.05
- 1.125
- 1.303
- 1.401
- 1.1

351 Meşəlik sahənin regionun ümumi sahəsinə olan nisbəti göstəricisinin adı

- meşə sahəsinin mütləq artımı
- hər nərfə düşən meşə sahəsi
- ərazinin meşə sıxlığı
- ərazinin meşəlilik göstəricisi
- meşə ilə örtülmüş sahə

352 5-mt mt №-li hesabat nəyə aiddir

- meşə səpini və əkininə dair
- meşəyə xidmət və sanitariya
- meşəqırmaya aid
- meşə yanğınları haqqında hesabat
- meşə bərpası tədbirlərinə dair

353 Regionun meşə ilə əhatə olunmuş sahəsi 40 min m² , həmin regionda yaşayan əhalinin ümumi sayının 288 min nəfər olduğunu bilərək , əhalinin hər nəfərinə düşən meşəlik sahəni hesablayın

- 0,34 km²
- 0,24 km²
- 0,2 km²
- 0,14 km²
- 0,28 km²

354 Ümumi sahəsi 200 min m² olan regionda meşələrlə örtülü sahə 50min m² –a bərabərdir. Ərazinin meşəlik göstəricisini hesablayın:

- 0.28
- 0.3
- 0.22
- 0.25
- 0.4

355 Ümumi sahəsi 250 min m² olan regionda meşələrlə örtülü sahə 80 min m² –a bərabərdir. Ərazinin meşəlik göstəricisini hesablayın:

- 0.32
- 0.35
- 0.37
- 0.3
- 0.39

356 Regionda meşələrlə örtülü sahənin 50min m² həmin ərazidə yaşayan əhalinin 500 min nəfər olduğunu bilərək əhalinin hər nəfərinə düşən meşəlik sahəsini hesablayın:

- 1,2 km²
- 2 km²
- 0,2 km²
- 0,1 km²
- 1,1 km²

357 Regionda meşələrlə örtülü sahələrin 80 min m², həmin ərazidə yaşayan əhalinin 400 min nəfər olduğunu bilərək əhalinin hər nəfərinə düşən meşəlik sahəsini hesablayın:

- 1,2 km²
- 2 km²
- 0,1 km²
- 0,2 km²
- 1,1 km²

358 Meşə bərpası tədbirlərinin aparılması haqqında hesabatın nömrəsi (№)

- 2- mt №-li
- 5- mt №-li
- 3 –mt №-li
- 1- mt №-li
- 4- mt №-li

359 Hesabat məlumatları meşə hesabat formalarında nəzərdə tutulmuş hansı ölçü vahidlərində verilir

- km² –lə
- km-lə
- ədətlə
- nəzərdə tutulmuş ölçü vahidində
- m³ –la

360 Hər hektar meşə sahəsinə düşən meşə materiallarının əlavə mütləq artımı necə hesablanır?

- İl ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq artımını əsas dövrdəki meşəlik sahəsinə bölməklə
- Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhəlinin ümumi sayına bölməklə
- Regionun meşəlik sahəsinin regionun ümumi sahəsinə bölməklə
- müəssisələrin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəsinə çıxmaqla
- Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m³ –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhəlinin sayına bölməklə

361 Meşəlik sahəsinin ümumi mütləq artımı necə hesablanır?

- Meşəliklərin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəsinə çıxmaqla
- Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhəlinin ümumi sayına bölməklə
- Regionun meşəlik sahəsinin regionun ümumi sahəsinə bölməklə
- İl ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq artımını əsas dövrdəki meşəlik sahəsinə bölməklə
- Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m³ –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhəlinin sayına bölməklə

362 Əhəlinin hər nəfərinə düşən meşə materialları (m³) necə hesablanır

- İl ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq artımını əsas dövrdəki meşəlik sahəsinə bölməklə
- Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhəlinin ümumi sayına bölməklə
- Regionun sahəsinin regionun ümumi sahəsinə bölməklə
- Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m³ –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhəlinin sayına bölməklə
- Meşəliklərin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəsinə çıxmaqla

363 2009-cu ildə regionun ümumi ərazisində meşə örtüyünün tutduğu sahənin xüsusi çəkisi 23% , 2014-cü ildə isə 29,2% təşkil etmişdir. Göstərilən dövr ərzində meşə sahəsinin dəyişməsi səviyyəsini müəyyən edin:

- 1.187
- 1.14
- 1.112
- 1.27
- 1.17

364 Ərazinin meşəlik əmsalı necə hesablanır?

- Kök üstə olan meşə materiallarının həcmi həmin bölgə əhəlinin sayına olan nisbəti kimi
- Meşəlik sahənin regionun əhəlinin ümumi sayına nisbəti kimi
- Regionun meşə ilə əhatə olunmuş sahəsinin region əhəlinin ümumi sayına nisbəti kimi
- Meşəlik sahənin regionun ümumi sahəsinə nisbəti kimi

- Məşə materiallarının həcmnin region əhalisinin ümumi sayına olan nisbəti kimi

365 Aşağıdakı məlumatlar verilmişdir: 1) İşçilərin aylıq əmək haqqı fondu – 165 min man 2) işçilərin orta aylıq sayı – 650 nəfər Orta aylıq əmək haqqının səviyyəsini hesablayın

- 350 man
 320 man
 300 man
 254 man
 280 man

366 BMT-nin “İqlim dəyişmələri üzrə çərçivə konvensiyası” hansı ilə təsadüf edir

- 1993-cü ilə
 2010-cu ilə
 1948-ci il
 2000-ci ilə
 1960-cı ilə

367 Məşəlilər hansı səbəbə görə torpağın eroziyasının yayılmasını ləngidir

- buzluqların artması
 külək yolu ilə
 su ilə eroziya
 külək və su yolu ilə
 qızmar günəş

368 Almaniyada kommunal su təchizatı və çirkab suların axıdılması işi iki istiqamətdə aparılır. Onlar

- kommunal su təchizatı və çirkab sularının kommunal uzaqlaşdırılması
 çirkab su axını və təmizliyi
 çirkab suyunun filtirlənməsi
 kommunal su ehtiyatı
 məişət su təchizatı və ehtiyatı

369 Canlı orqanizimlərin toxumalarında zərərli maddələrin elementlərinin və birləşmələrinin yığılıb qalmasının adı

- bakterisid
 bioloji etalon
 bioloji akkumlyasiya
 bioloji dövrən

370 Müəyyən bir zona üçün səciyyəvi olan genetik, növ və ekoloji sistem müxtəlifliyinin diapozonun elmi adı

- bioqaz
 bioloji etalon
 bakteriyalar
 benzopiren

371 Yer kürəsinin bitki aləmi aşağıdakı qruplara bölünür

- qıtlığı olan bitkilər aləmi
 sadə quruluşlu ibtidai bitkilər
 sadə quruluşlu ibtidai bitkilər , mürəkkəb quruluşlu ali bitki aləmi
 mürəkkəb quruluşlu ali bitki aləmi
 sadə quruluşlu ibtidai bitkilər , mürəkkəb quruluşlu ali bitki aləmi

372 Qafqazda olan 1286 bitki növündən neçəsi Azərbaycanda bitir

- 920-si

- 1100-ü
- 1020-si
- 800-ü
- 850-si

373 Yer kürəsində 500 minə yaxın ibtidai və ali bitkilərdən neçə növünə Azərbaycanda rast gəlinir

- 1500
- 3150
- 1200
- 2360
- 4100

374 Yaşlı bitkilərin karbon 4-oksiddən qlükoza almaq üçün işıq enerjisini udaraq, oksigeni əlavə məhsul kimi ifraz edən kimyəvi proses

- fotosintez
- genin təlabatı
- ftorlu karbon
- fon radiyasiyası
- etorlu karbon

375 Kök, gövdə və yarpaqlı biliklər hansı bitkilərin veqetativ orqanlarıdır

- Adaçayı
- Ali
- Süni
- Kaktus
- Üzvi

376 Yerin tək yer səthinin hansı hissəsində yerləşir

- Aşağı
- Yan qabığı
- Qayavatlı
- Orta
- Alt qabığı

377 2 TP (ovçuluq) hesabı nəyə aiddir

- Timsahçılıq
- Ovçuluq təsərrüfatına
- Cüyürcülük
- Balıqçılıq
- Ceyrançılıq

378 "Fauna" hansı aləmə verilən addır?

- Mövcud olanlar
- Bitkilər
- Yox olanlara
- Heyvanat
- Tükənənlərə

379 "Flora" hansı aləmə verilən addır

- Bitki
- Andıza
- Baölara
- Heyvanat
- Bostana

380 Sadə gövdə quruluşlu bitkilərə ... bitkilər daxildir

- İbtidai
- Yeni eradakı
- Ati-müasir
- Antik
- Müasir

381 Zaqafqaziyada mövcud olan bitki ailəsindən 125-i hansı regiondadır?

- Abxaziya
- Naxçıvan
- Batumi
- Azərbaycan
- Qurğuşdan

382 Heyvanları tədqiq edən "Qırmızı kitab"a nəqli kəsilmiş neçə heyvan daxil edilmişdir

- 1500
- 2000
- 7000
- 10
- 6000

383 Son hansı ildə təbiətdə rast gəlinməyən növ yox olmuş növ hesab edilir

- 201
- 50
- 200
- 1
- 10

384 Hansı həşəratın sürəti saatda 8 km-dir

- Ağcaqanad
- Milçək
- Üçən qarışqa
- Kəpənək
- Mız-mızı

385 İnsan əlində ən yavaş uzanan dırnaq hansı barmaqdadır

- Kəsik
- Orta
- Çəçələ
- Baş barmaq
- Cüt

386 Hansı heyvanın gözlərinin arasındakı məsafə ayaqlarına bərabərdir

- timsah
- Su siçovulu
- Su ilan
- Qızıl balığın
- tısbağanın

387 Hansı heyvanın yuvası şimala baxır

- Dələ
- tülkü
- canavar

- dovşan
 ayı

388 Məməli heyvanlardan hansı tullana bilmir

- Dəvə
 Donuz
 fil
 Zürafə
 Inək

389 Dünyada ən zəhərli ilan hansıdır

- Səhra kobrası
 Dəniz kobrası
 Səğulcanabənzir
 Su ilanı
 Gürzə

390 Qiymətli daşlardan hansı tamamilə karbondan ibarətdir

- qızıl
 Brilyant
 mirvari
 gümüş
 kəhrəba

391 Hansı qanadlılın gözü beynindən böyükdür

- Göyərçin
 Dəvəquşu
 Sərçə
 Quzgün
 qartal

392 Hansı dəniz heyvanı gözləri açıq yatır

- Tısbağa
 Delfin
 Nərə balığı
 Su iblizi
 Qurbağa

393 “Abiotik” və qeyri həyatiliyi ifadə edir

- Canlı
 Cansız
 Onurğasız
 Zəifliyi
 Qüvətli

394 2-TP hansı təsərrüfata dair hesabatdır?

- Heyvandarlıq
 Quşçuluq
 südçülük
 Ovçuluq
 ətlik

395 Dünyada mövcud olan bitkilərdən 4100 növünə ərazisində rast gəlinir

- Özbəkistan
- Azərbaycan
- Rusiya
- Qarabağ
- Gucustan

396 Kök, gövdə və yarpaqlardan iabət bitkilər hansı quruluşlu sayılır?

- uzunsov
- Oval
- Mürəkkəb
- Sadə
- Qarışıq

397 Mərkəzi Afrikada yaradılan park dünyanın ... milli parkıdır

- ən az ərazili
- ən böyük
- ən kiçik
- ən uzun
- orta saylı

398 10-20 ilədək hansı qoruq yaradılır

- Mühafizə
- Yasaqlıq
- Parklıq
- Bağçılıq
- Qoruq

399 Hansı canlının embrionunda suyun nisbəti 97-99%-dir?

- Bitkinin
- Meduzanın
- Quşun
- Heyvanın
- İnsanın

400 Hansı canlı orqanizmin bədən üzvlərinin 65-75%i sudur

- İlanın
- Heyvan
- İnsan
- Bitki
- Tısbağanın

401 Faunaların orqanizminin nə qədəri sudur?

- 90%-ni
- 75%-ni
- 50%-ni
- 95%-ni
- 20%-ni

402 Flora bitkilərini tərkibinin neçə faizini su təşkil edir?

- 70%-ni
- 20%-ni
- 90%-ni
- 75%-ni
- 65%-ni

403 “Təbii tarazlıq” kimlərin birgə yaşamalarını təmin edir.

- Hüceyrələrin
- Mövcud olmayan
- Cansızların
- Orqanizmlərin
- Gözlənilən

404 “Mutagen” hansı amili dəyişdirə bilər

- Sükumət
- Genetik amilləri
- Cinsi amillər
- Tozlanma
- Çiçəklənmə

405 Humus suyu hansı mənşəlidir

- Bitki
- Səğulcan
- Qundur
- Qarışqa
- Arı

406 “Biota” ekoloji sistemin hansı komponentidir

- başsızlar
- əlsizlər
- Canlı
- Cansız
- yırtıcılar

407 Bentos orqanizmlərinin yaşadığı yerin adı

- Suyun dibi
- Bulaqlarda
- Qarda
- Arxın səthində
- Dayazlıqda

408 Bakteriyalar neçə hüceyrəli orqanizmlərdir

- Çoxhüceyrəli
- Bihüceyrəli
- 40-ayaqlı
- 9-hüceyrəli
- May böcəyi

409 Birbaşa müəyyən mühidə yaşayanlar necə adlanır

- İkibaşlı orqanizmlər
- Parazitlər
- Təkgöz orqanizmlər
- Canlı orqanizmlər
- Cansız orqanizmlər

410 Təbiətin qorunması baxımından yaradılan məntəqənin adı

- Yeniləmə
- Daldalanma
- Nəzarət

- Mühafizə
- Yetişdirmə

411 Dəniz suyunun dibində yaşayan balıq növü

- Nərə
- Qızılxallı
- Xəşəm
- Sazan
- Kütüm

412 Günəşli suda 100 il yaşaya bilən balıq növü

- Duma balığı
- Nərə balığı
- Bıçlı
- Şamayka
- İlan balığı

413 Son 50 ildə təbiətdə rast gəlinməyən bitki və canlı aləmə verilən ad

- itməkdə olan növ
- qış yuxusunda olan növ
- yuxuya dalmış növ
- yox olmuş növ
- genləşmiş növ

414 Bitki aləminin alternativ növlərinin yaradılması və yaxud Frankenşteyn ərzağı necə adlanır

- genetika
- metastas
- sintez olunma
- gennomodifikasiya
- mutastas

415 Bitki və heyvan orqanizmlərinin nəsildən-nəsilə keçməsi əlamətinin elmi adı

- foyi prosesi
- ftorid
- geoloji təhlükə
- gen
- gibrir

416 Yer səthinin qabığı altında olan və istifadə edilə bilən sahənin adı

- yerin quru sahəsi
- yer layı
- yer süxuru
- yerin təki
- yerin münbit qatı

417 Ovçuluq təsərrüfatına dair hesabatın №-si

- 7-P (ovçuluq)
- 2-T(ovçuluq)
- 11 (ovçuluq)
- 2-TP (ovçuluq)
- 1-TH (ovçuluq)

418 Bütün bitki aləminə verilən elmi ad

- foyiprosesi
- filtirat
- fauna
- flora
- qloriya

419 Bütün heyvanat aləminə verilən elmi ad

- dovşan
- firəngiz
- flora
- fauna
- piyon

420 Canlı orqanizimlərin müəyyən qrupunun yaşadığı sahəyə verilən elmi ad

- Biosfera
- biosit
- biota
- biotop
- bulanlıq əmsalı

421 Ekoloji sistemin canlı komponenti necə adlanır

- biotop
- biosfera
- biosit
- biota
- botanika pestisidi

422 Qafqazda olan 156 bitki ailəsindən neçəsi Azərbaycanda bitir

- 100-ü
- 145-i
- 150-si
- 125-i
- 105-i

423 Mürəkkəb quruluşlu ali bitkilər hansı vegetativ orqanlara malikdir

- çopurlu və tüklü gövdə
- yarpaq
- gövdə və yarpaq
- kök, gövdə və yarpaq
- şaquli gövdə və yarpaq

424 İbtidai bitkilərin quruluş forması

- üfunətvericidir
- çılpaq təbiətlidir
- yarpaqdan ibarətdir
- sadə gövdədən ibarətdir
- tikanlıdır

425 Dünyada ən böyük milli parkın yerləşdiyi qitə

- şimali Amerika
- mərkəzi Asiya
- mərkəzi Avropa
- Afrika (mərkəzi)
- mərkəzi Amerika

426 Növlərin sayı ilə fərdilərin əhəmiyyətlik kəmiyyətləri arasındakı nisbət ilə ifadə olunan növlərin müxtəliflik dərəcəsi göstəricisinin adı

- biota
- cod su
- biotop
- bioloji müxtəliflik
- biosid

427 Sututların dibində yaşayan bitki və heyvan orqanizmlərinin elmi adı

- bərk tullantılar
- bərpa olunan
- bərk qalıq
- bentos
- bioloji müxtəliflik

428 Flora və fauna orqanizmlərinin qida zəncirində yığılıb qalan hansı toksik maddədir

- anaerobik
- aytgen nüvələr
- aerob
- ağır metallar
- aerasiya

429 Dünyada ən böyük milli park Afrikanın hansı ərazisində yerləşir

- mərkəzi Malidə
- ölü dəniz ərazisində
- kolonxoyda mərkəz
- mərkəzi Kalaxarskda
- mərkəzi Anqolada

430 Yasaqlıqlar hansı məqsəd üçün yaradılır. Təbii cəhətdən əlverişli şəraitdə.....

- çay hövzəsinin qorunması
- heyvan növlərinin mühafizəsi
- bitgi növlərinin mühafizəsi
- flora və fauna növlərinin mühafizəsi
- daş və yataq növünün qorunması

431 Yasaqlıqlar daimidir, yoxsa müəyyən müddətə yaradılır

- daimidir
- 50-60 ilədək yaradılır
- 30-50 ilədək yaradılır
- 80-100 ilədək yaradılır
- 10-20 ilədək yaradılır

432 "Yasaqlıq" bütün təbii kompleks deyil, onun ayrı-ayrı komponentlərinin mühafizəsidir. Bu komponentlərə:

- heyvan və quş aləmi daxildir
- bütün cavablar doğrudur
- tarixi –xatirə əhəmiyyətli ərazilər daxildir
- göllər və faydalı qazıntılar daxildir
- bitgi örtüyü daxildir

433 Bütünlüklə təsərrüfat dövrüyəsindən çıxarılan qoruq sahələrinə daxildir

- milli park və bulvarlar
- qoruqlar, ovçuluq təsərrüfatı

- yaşıllıqlar, qoruqlar, ovçuluq təsərrüfatı , milli park və bulvarlar , vəhşi heyvan yetişdirmə məntəqələri
- yasaqlıq və ovçuluq təsərrüfatı
- vəhşi heyvan yetişdirmə məntəqələri

434 Təbii özəlliyi qoruma ərazilər (akvatoriyalar) necə adlanır

- canlı heyvanların qorunması
- qoruq
- xüsusi qoruyucu sədd
- xüsusi qoruyucu zolaqlar
- cansız aləmin qorunması

435 70 –TQ №-li faydalı qazıntılara dair hesabatın göstəriləri hansılardır

- çıxarılma zamanı itkilərin xüsusi çəkisi (%)
- normadan artıq itkilərə görə əlavə ödəniş məbləği, çıxarılmış ehtiyatın həcmi, çıxarılma zamanı itkilərin xüsusi çəkisi (%),kasıblaşdırıcı süxurların həcmi və xüsusi çəkisi, tam çıxarılmış sahədə normadan artıq itkilərin həcmi
- çıxarılmış ehtiyatın həcmi
- tam çıxarılmış sahədə normadan artıq itkilərin həcmi
- kasıblaşdırıcı süxurların həcmi və xüsusi çəkisi

436 İstehlak qiymətləri indeksinin 1.6 olduğunu bilərək manatın alıcılıq qabiliyyəti indeksini tapın:

- 1.0
- 0.64
- 0.82
- 0.062
- 0.94

437 Təbii və yanaşı qazın tərkibində olan kükürd ehtiyatının həcmi bu düsturla hesablanır

- $E=10 \times h \times M \times XÇ$
- $E=10 \times h \times M$
- $E=10 \times h \times M$
- $M=(M1 \cdot h1 \cdot M2 \times h2 + \dots \cdot Mn \cdot hn / h)$
- $E=0,0135 \times h \times M$

438 Faydalı qazıntıların tərkibində etan, propan, butan, pentan və s. həcmi bu düsturla hesablanır

- $E=10 \times h \times M$
- $E=0,0135 \times h \times M$
- $M=MÇ/ XÇ \times h$
- $M=XÇ/ h \times MÇ$
- $E=10 \times h \times M \times XÇ$

439 Texnoloji emal zamanı faydalı qazıntılardan istifadəsinə dair 71-TQ №-li hesabatda Toksik tullantılar dörd sinfə bölünür

- yüksək, mötədil və az təhlükəli
- mötədil və az təhlükəli
- fəvqaladə, mötədil, az və yüksək təhlükəli
- yüksək və mötədil təhlükəli
- fəvqaladə (yüksək) təhlükəli

440 Toksik maddələr neçə sinfə bölünür

- 6 sinifə
- 4 sinifə
- 2 sinifə
- 3 sinifə
- 5 sinifə

441 Bioloji ekosistem və ekosistem ümumilikdə nə adlanır

- Maddi aktivlər
- Təbii aktivlər
- Qeyri-maddi aktivlər
- Canlı aləm
- Maliyyə aktivləri

442 Təbii aktiv olmayan antropogen aktivlər necə adlanır

- Maddi istehsal aktivləri
- Kainat
- Qeyri-maddi
- Torpaq
- Maliyyə

443 Konkret aktiv növün satışa hazır olduğu halda hansı qiymətlə qiymətləndirilir.

- Pərakəndə satış
- Topdan satış
- Birbaşa qeyri-bazar
- Korpotiv
- Dəyişməz

444 Təbii aktivlərin dolaylı və birbaşa qiymətləndirilməsi hansı halda mümkündür

- Bazar qiymətləri ilə əlaqədar olmadıqda
- Əlaqədə olduqda
- Güzəştli qiymət nəzərə alındıqda
- Nəqliyyat xərcləri nəzəri alınmadıqda
- Razılaşdırıldıqda

445 Müəyyən konkret tarixə qeydə alınmış təbii sərvətlər hansı anlayışın anlamıdır.

- Öyrənilən təbii sərvət
- Biosfer qatı
- Uçota alınan təbii sərvətlər
- Marsdakı sərvət
- Aydakı sərvətlər

446 $E=0,0135 \times h \times M$ düsturu ilə faydalı qazıntıların tərkibində olan hansı maddənin ehtiyatı hesablanır.

- Butan
- Tutan
- Etan
- Propan
- Kükürd

447 $\Sigma=0,0135 \times h \times M$ faydalı qazıntıların tərkibində hansı ehtiyatı ifadə edir.

- Qaz
- Kükürd
- Bərk maddə
- Duru maddə
- Filiz

448 II ərzində emal edilən dəmirin neçə faizi çürüyür

- 0.7
- 0.25
- 0.4

- 0.51
- 0.5

449 Hansı maddə sinifə bölünür

- Oksalit
- Toksiki
- Qumsallı
- Daşlı
- Oksigen

450 Kəşf edilmiş və geoloji kəşfiyyatı nəzərdə tutulan sərvət hansı sərvətin tərkibidir

- kreditorların
- Milli sərvətin
- özgələrinin
- xalqın
- sərmayədarların

451 Bazar, birbaşa qeyri-bazar və dolaylı qeyri-bazae hansı aktivlərin qiymətləndirilməsi formasıdır

- Balans
- Təbii aktivlərin
- Torpaq aktivləri
- Su
- Balansarxası

452 Hansı aktivlərin qiymətləndirilməsinin 3 forması var

- Torpaq aktivləri
- Balans
- Balansarxası
- Su
- Təbii aktivlər

453 İstehsal olunan və olunmayan aktivlər necə adlanır

- Balans aktivi
- Bölünməyən aktivlər
- İqtisadi aktivlər
- Maliyyə aktivlər
- Bölünən aktivlər

454 Ətraf mühitə zərərli təsir göstərən hadisələr

- Torpaqların suvarılması
- Dağ-mədən işlərinin icrası
- Çayların təmizlənməsi
- Meşə zolağının salınması
- Ot biçini

455 Tullantılardan istifadənin yaxşılaşdırılması və zərərli təsirinin azaldılması üzrə tədbirlərin səmərəliliyi göstəriciləri bunlardır. Tullantıların.....

- utilləşdirmə əmsalı
- bütün cavablar doğrudur
- emalıdan alınan məhsulun çeşidinin genişləndirilməsi
- istehsalından alınan məhsulun dəyəri və rentabelliği
- istifadəsi hesabına qənaət olunan xammal

456 Müəssisədə bir neçə yataqdan daxil olan qazın emalı zamanı tərkibində digər komponentlərin orta miqdarı bu düsturla hesablanır

- $M = XÇ / MÇ \times h / M_n \times h_n$
- $M = M_1 \times h_1 \times M_2 \times h_2 + \dots M_n \times h_n / h$
- $E = 10 \cdot h \cdot 1,35 / XÇ$
- $E = 10 \cdot h \cdot M$
- $M = MÇ / h \times 0,150$

457 Faydalı qazıntuların tərkibində kükürd ehtiyatı bu düsturla hesablanır

- $E = 0,0135 \times h \times M$
- $E = 10 \times h \times M$
- $E = 10 \times h \times M \times XÇ$
- $M = M_1 \cdot h_1 \cdot \dots \cdot M_n \times h_n$
- $M = M_1 \cdot h_1 \times \dots \times M_n / h$

458 Emal zamanı təbii qazdan digər maddələrin çıxarılması haqqında illik hesabatda (31-TQ №-li) helium ehtiyatı hansı düsturla hesablanır

- $h = E \times M / 100$
- $M = E \times h / 10$
- $E = 10 \times h \cdot M$
- $H = 10 \times E \times M$
- $E = 10 \times h \times M$

459 2012-ci ildə orta aylıq əmək haqqı 250 manat, 2013-cü ildə isə 300 manat təşkil etmişdir. Əmək haqqının nisbi artımını müəyyənlədirin:

- 1.2
- 0.5
- 0.2
- 50 manat
- 1.2

460 Dəyişən tərkibli əmək haqqı indeksinin 1,45, sabit tərkibli indekstdən isə 1,16 dəfə böyük olduğunu bilərək quruluşdəyişməsi indeksini hesablayın:

- 1.68
- 1.16
- 0.29
- 1.45
- 1.25

461 Nominal əmək haqqı indeksinin 1,05, real əmək haqqı indeksini isə 0,84 olduğunu bilərək manatın alıcılıq qabiliyyəti indeksini tapın:

- 1.11
- 0.8
- 1.25
- 0.85
- 1.89

462 2010-cu ildə müəssisə üzrə orta aylıq əmək haqqının 340 manat, işçilərin orta aylıq siyahı sayı isə 75 nəfər olduğunu bilərək illik əmək haqqı fondunu hesablayın:

- 250000 manat
- 306000 manat
- 25500 manat
- 300000 manat
- 255000 manat

463 Müəssisə üzrə aylıq əmək haqqı fondu 125 min manat, işçilərin orta siyahı sayı 250 nəfər olduğunu bilərək, orta aylıq əmək haqqının səviyyəsini müəyyənləşdirin:

- 125 manat
- 500 manat
- 250 manat
- 4500 manat
- 312,50 manat

464 Aylıq əmək haqqının 250 min manat, işlənmiş adam-günlərin sayının 4000 olduğunu bilərək orta günlük əmək haqqının səviyyəsini tapın:

- 25,4 manat
- 62,5 manat
- 10 manat
- 6,25 manat
- 100,0 manat

465 Firma üzrə yanvar ayında işçilərin orta siyahı sayı 56 nəfər, orta günlük əmək haqqının məbləğinin isə 68 manat olduğu məlum olmuşdur. Aylıq əmək haqqı fondunu tapın:

- 120560 manat
- 114240 manat
- 3808 manat
- 118048 manat
- 118000 manat

466 Orta saatlıq əmək haqqı indeksinin 20%, iş gününün orta faktiki uzunluğu indeksinin 1,05 təşkil etdiyini bilərək orta günlük əmək haqqının dinamikasını müəyyən edin:

- Dəyişilməz almışdır
- 26% artmışdır
- 15% artmışdır
- 25% azalmışdır
- 21,05% təşkil etmişdir

467 Orta saatlıq əmək haqqı indeksinin 20%, orta günlük əmək haqqı indeksinin 26% artdığını bilərək iş gününün orta faktiki uzunluğu indeksinin müəyyən edin:

- Dəyişilməz almışdır
- 46 % təşkil etmişdir
- 5% artmışdır;
- 26% artmışdır
- 15% azalmışdır

468 Orta günlük əmək haqqı indeksinin 26% artdığını və iş gününün orta uzunluğunun dinamikasının 1,05 təşkil etdiyini bilərək orta saatlıq əmək haqqı indeksinin müəyyən edin:

- Dəyişilməz almışdır
- 20% artmışdır
- 15% azalmışdır
- 5% artmışdır
- 21 % təşkil etmişdir

469 Ehtiyatların azalmasının iqtisadi dəyərini müəyyən etmək üçün ekoloji uçot sistemində qiymətləndirmə metodu

- üzücü qiymət üsulu
- qəti qiymət üsulu
- ekspert üsulu
- ekspertiza üsulu

- şübhəli qiymət üsulu

470 Bioloji, fiziki-kimyəvi ya da mexaniki təmizləmə kompleks qurğular sistemi nə adlanır

- yarımkəçirici qurğu sistemi
 təmizləyici mühərriklər
 sorucu qurğular sistemi
 stansiya
 müəssisə

471 Hasil edilmiş faydalı qazıntının həcmi, müəyyən olunan nəmliyə görə hansı düsturla hesablanır

- $Dbal = Dhəq/100+Wba1$
 $Dbal = Df \times (100 - Wf / 100 - Wbal)$
 $Dbal = Dr / 100 - Whəq$
 $Dbal = Dr / 100 - Wbal$
 $Dbal = Dhəq/100 + Whəq$

472 Hasil edilmə zamanı faydalı qazıntıların çıxarılması haqqında 70 –TQ №-li illik hesabatın neçə göstəricisi var

- 5.0
 7.0
 2.0
 3.0
 9.0

473 Balans (A+B və A+B+ S1) ehtiyatları ilə təmin olunma dərəcəsi ilə yanaşı hesablanan digər göstəricinin adı

- mürəkkəb qarışıqlıq əmsalı
 ehtiyatlar həcmi əmsalı
 ehtiyatların quruluşu əmsalı
 ehtiyatların itkisi əmsalı
 ehtiyatların qarışıq əmsalı

474 A+B və ya A+B+S1 kateqoriyalı balans ehtiyatları ilə təmin olunma göstəricisi ehtiyatların həcmnin müəssisənin illik gücünə bölünməsindən alınan ədəd nəyə vurulur

- ehtiyat komponentlərinə
 yerləşmə qatına(m)
 ərazinin sahəsinə (m²)
 çıxarılan ehtiyatın həcminə
 yaranmış itkilərin həcmi

475 Faydalı qazıntı ehtiyatlarının mövcudluğu və ehtiyat göstəriciləri hansı sənəddə əks olunur

- 18 №-li əsaslı tikinti
 70-TQ №-li hesabat
 1 №-li geoloji kəşfiyyat
 faydalı qazıntı ehtiyatları balansı
 18 №-li əsaslı tikinti

476 İqtisadi əsaslığın artması ilə ehtiyatların hasilatının geoloji ehtimallı amillər üzrə tutuşdurulan ikiölçülü sxeminin adı

- Qusman sxemi
 Fiqaro sxemi
 Reşteyin sxemi
 Mak-Kelvi sxemi
 Fıfaro sxemi

477 Faydalı qazıntı yataqlarının tükənməsinin qiymətləndirilməsi üçün təklif olunan konsepsiya hansı göstərici ilə ifadə olunur

- Ekstensivlik
- iqtisadi amillər
- həyatilik indeksi
- istehlak dəyəri
- intensivlik

478 Yataqların yerləşməsi, forması və faydalı qazıntıların texnoloji xüsusiyyətlərinin müəyyən edilməsi kateqoriyası

- B2
- S1
- B
- A
- S2

479 A” kateqoriyasına aid olan ehtiyatlar hansı tələbləri ödəməlidir

- yataqların sərhəddinin müəyyən edilməsi
- kəşfiyyat işi aparılmışdır
- yatağın tipi, həcmi və səmərəli qalınlığı
- yataqların yerləşməsi, forması və texnoloji xüsusiyyətləri
- əvvəlcədən qiymətləndirilməsi üçün sahəsi açılmış yataqlar

480 Dağ-texniki şəraitlərinə görə, bərk faydalı qazıntıya görə yataqlar aşağıdakı kateqoriyaya bölünür

- K0 ,K1, T1 , S1
- T1 , T2, S1 , S2
- A, B, T1 , T2
- A, B, S1 , S2
- S1 , T1 , K0 ,K1

481 Təbii sərvət statistikasında tətbiq edilən əsas qruplaşdırmalar hansılardır

- kəşf edilmə dərəcəsinə görə və regionlar üzrə
- istehsal olunan və olunmayanlar
- təzələmə bilən və bilməyənlər
- mülkiyyət formasına görə və təzələmə bilən və bilməyənlər, istehsal olunan və olunmayanlar, tərkib üsurləri və təyinatına görə, kəşf edilmə dərəcəsinə görə və regionlar üzrə
- tərkib üsurləri və təyinatına görə

482 Təbii ehtiyatlar statistikasının öyrəndiyi obyekt göstərin

- yer təkindəki filiz yataqlar
- mineral təbii sərvətlər
- təbii sərvətin bəzi komponenti
- təbii sərvətlərin özləri
- qeyri-mineral sərvətlər

483 Təbii sərvətlər statistikasının predmeti hansı proseslərin kəmiyyət və keyfiyyətini öyrənir

- təbii proseslərin və antropogen amillərin təsirinin
- təbii sərvətlərin vəziyyətinin
- təbii sərvət və onun komponentlərinin
- bütün cavablar doğrudur
- təbii sərvətlərin istifadəsinin

484 Kəmiyyət baxımından təbii sərvətlərlə qarşılıqlı münasibətdə olan təbii amillərə daxildir

- bitki və təbii minerallar
- atmosfer və heyvan ehtiyatları
- torpaq, meşə və su ehtiyatları
- torpaq, meşə və su ehtiyatları , atmosfer və heyvan ehtiyatları , bitki və təbii minerallar
- mineral və qeyri mineral təbii sərvətlər

485 Çirkab suların biokimyəvi üsullarla təmizlənməsinin təbii üsullarla təmizlənməyə nisbət ən üstünlükləri nədən ibarətdir ?

- Biokimyəvi təmizlənmənin göllərdə həyata keçirilməsinin mümkünlüyü
- Torpağın suvarılması nəticəsində məhsuldarlığın artması
- Su ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması
- Çirkab suların zərərsizləşdirməsinin həyata keçirilməsi
- Çirkab suların tərkibində xəstəlik törədən mikrobların qalmasında

486 Tankerlə daşınan 110 min ton mazutun qəza nəticəsində 8 min tonu dənizə tökülmüşdür. Mazutun ümumi həcmnin neçə faizi dənizə axıdılmışdır

- 7,3
- 7,9
- 6,9
- 5,9
- 5,3

487 Tankerlə daşınan 60 min ton mazutun qəza nəticəsində 8 min tonu dənizə tökülmüşdür. Mazutun ümumi həcmnin neçə faizi dənizə axıdılmışdır

- 14,2%
- 18%
- 13,3%
- 17,2%
- 19%

488 Müəssisənin toksiki təhlükəsi və tullantıların emalı aşağıdakı rəqəmlərlə ifadə olunur: 30 ton son dərəcəli birinci kateqoriya; 10 ton –ikinci, yüksək dərəcəli təhlükəli; 7 ton –üçüncü orta dərəcəli və 5 ton –dördüncü, aşağı dərəcəli. Tullantıların orta toksik təhlükə dərəcəsini müəyyən edin.

- 1,71 dərəcəli təhlükə
- 1,17 dərəcəli təhlükə
- 1,01 dərəcəli təhlükə
- 1,20 dərəcəli təhlükə
- 1,10 dərəcəli təhlükə

489 Müəssisənin toksiki təhlükəsi və tullantıların emalı aşağıdakı rəqəmlərlə ifadə olunur: 30 ton son dərəcəli birinci kateqoriya; 10 ton –ikinci, yüksək dərəcəli təhlükəli; 7 ton –üçüncü orta dərəcəli və 5 ton –dördüncü, aşağı dərəcəli. Emal olunmuş tullantıların orta həcmi 91 / 10 təyin edin.

- 9,1 ton
- 10,2 ton
- 9,5 ton
- 8,7 ton
- 8,7 ton

490 Qəza nəticəsində tankerlə daşınan 50 min ton kimyəvi maddənin 20 min tonu okeana tökülmüşdür. Kimyəvi maddənin ümumi həcmnin neçə %-i okeana axıdılmışdır.

- 35
- 50
- 25
- 40
- 20

491 (Q=P m) düürü ilə hansı tullantının həcmi hesablanır

- Yığılan
- Qovrulan
- Yumşaldılan
- Yandırılan
- Yuyulan

492 Toksik, istehsal, istehlak, tullantılar anlayışı hansı hesabatda verilir

- 2-mt
- 2-tg
- 1-mt
- 5-mt
- 3-mt

493 Skeletdə dəyişikliyin baş verməsi hansı xroniki zəhərlənmədən baş verir

- ətlə
- Ftorla
- balıqla
- Su ilə
- göbələklə

494 Aşağıdakı dövrlər üzrə su tutarının orta hesabla çirklənməsi haqqında məlumat verilmişdir. 1- ci yarımda 37 min ton, 3-cü rübdə - 27 min ton və oktyabr ayında -9 min ton. 10 ay ərzində su tutarın orta çirklənmə dərəcəsini müəyyən edin.

- 32,3 ton
- 31,2 ton
- 33,4 ton
- 21,5 ton
- 30,2 ton

495 Zərərvericiləri məhv edən pestisid necə adlanır

- azon
- kükürd
- oksigen
- karbon
- fumiqant

496 Zəlzələlər geoloji təhlükə ola bilərmi

- olmaz
- izahı yoxdur
- Bəli
- yox
- anlamadım

497 Toksik, istehsal və istehlak tullantıları hansı hesabat formasında öz əksini tapır?

- 4 – t tərəqqi
- 2-TK (toksik)
- 2 –s xərc
- 2- t əmək
- 3 – t tikinti

498 Hansı tullantılar 4 sifə bölünür?

- Sulu

- Toksiki
- Kovrək
- Bərək
- Nəmli

499 Fövqalədə, mötədil, az və yüksək toksiki tullantılar hansı hesabat formasında öz əksini tapır?

- 11- fond
- 2H – G
- K – Ks
- 2 - əsaslı
- 1 – məhsul

500 Qazabənzər, maye və bərktullantılar hansı tullantı növünə aid edilir?

- saf su
- zərərli tullantı
- qazaoxşar
- məişət
- texniki

501 Dəyişən tərkibli əmək haqqı indeksinin 1,45, sabit tərkibli indeksdən isə 1,16 dəfə böyük olduğunu bilərək quruluş dəyişməsi indeksini hesablayın:

- 1.25
- 1.68
- 1.16
- 0.29
- 1.45

502 2012-ci ildə orta aylıq əmək haqqı 250 min manat, 2013-cü ildə isə 300 min manat təşkil etmişdir. 2012-ci ilə nisbətən 2013-cü ildə orta aylıq əmək haqqı:

- 20% azalmışdır
- 20 % artmışdır
- 120% artmışdır
- 15% artmışdır
- 50% azalmışdır

503 Hesabat dövründə baza dövrü ilə müqayisədə əmək haqqı fondunun həcmi 15%, işçilərin orta aylıq əmək haqqı isə 10% artmışdır. İşçilərin sayının dinamikasını müəyyən edin.

- 4,5% azalar
- 10 dəfə azalar
- 10 qat dəyişilər
- 4,5% artar
- 15 dəfə artar

504 Aşağıdakı şərti məlumatlara əsasən orta günlük əmək haqqının səviyyəsini hesablayın: 1. Aylıq əmək haqqı fondu ---- 60 min. manat; 2. İşçilərin orta siyahı sayı --- 300 nəfər; 3. İşlənmiş adam-günlər ----- 8 min; 4. İşlənmiş adam-saatlar ----- 80 min;

- 200 manat
- 75 manat
- 7,5 manat
- 250 manat
- 220 manat

505 Müəssisədə orta əmək haqqının 150 manat, işçilərin sayının 200 nəfər olduğunu bilərək onun əmək haqqı fondunun həcmi hesablayın:

- 350 manat
- 30 min.manat
- 50 min.manat
- 350 min.manat
- 350 min mantat

506 Sənayedə istifadə edilən ağır metallara aid olunan toksik metallara daxildir

- arsen, xrom,mis, cıvə və s.
- aerasiya, cıvə, mis və s
- arsen, aerob,nikel və
- abiotik, xrom, qurğuşun və s
- aerazol, mis, nikel və s

507 Sənaye tullantılarını emal edəcək müəssisə 27 oktyabrda istifadəyə verilib. Onun işçilərinin siyahı sayı 27 oktyabrda -61 nəfər, 28-30 oktyabrda -62 nəfər və oktyabrın 31-də -63 nəfər olduğunu bilərək oktyabr ayı üçün işçilərin həqiqi orta siyahı sayını hesablayın.

- 65 nəfər
- 62 nəfər
- 70 nəfər
- 55 nəfər
- 58 nəfər

508 Tullantıları emal edən müəssisədə işçilərin sayı 1-ci yarımdə - 300 nəfər, 3-cü rübdə -380 nəfər və oktyabr ayında 390 nəfər olmuşdur. 10 ay üzrə işçilərin orta siyahı sayını hesablayın.

- 340 nəfər
- 333 nəfər
- 300 nəfər
- 312 nəfər
- 370 nəfər

509 Hesabat dövründə əsas dövrə nisbətən emal olunmuş tullantıların həcmi 15% artmış, ona çəkilən xərc isə 6% azalmışdır. Emaldan keçmiş tullantıların həcmi necə dəyişmişdir?

- 15% artmışdır
- 22 % artmışdır
- 20% azalmışdır
- 11% azalmışdır
- 14% artmışdır

510 Qranit hasilatı karxanası aprel ayının 15-də istifadəyə verilmişdir. Aprelin sonunadək 6 min ton qranit emal edilmişdir. Həmin dövrdə atmosfərə 1,5 min ton m³ toz atılmışdır. İl ərzində karxanadan havaya atılan tozun miqdarını təyin edin.

- 34200 m³
- 37400 m³
- 36000 m³
- 35300 m³
- 36500 m³

511 Qəza nəticəsində nəticəsində 900 km uzunluğunda dəmir yolu ərazisində 150 m (0, 15 km) məsafəyə 5 ton, 100 m (0,10 km) məsafəyə - 2 ton və 200 m (0,20 km) məsafəyə - 4 ton neft dağılmışdır. Əraziyə dağıdılmış neftin orta həcmi təyin edin

- 4,0 ton
- 3,0 ton
- 3,89 ton
- 4,12 ton
- 3,17 ton

512 Qəza nəticəsində tankerlə daşınan 150 min ton kimyəvi maddənin 11 min tonu okeana tökülmüşdür. Kimyəvi maddənin ümumi həcmnin neçə %-i okeana axıdılmışdır.

- 0.015
 0.073
 0.062
 0.735
 0.014

513 Noyabr ayında tullantıların emalı müəssisəsində 45 dəzgah quraşdırılmışdır. (planla 45 dəzgahın işləməsi nəzərdə tutulub). Lakin həqiqi olaraq 40 dəzgah işləmiş və həqiqi 12500 dəzgah/saat işlənmişdir. Müəssisənin həqiqi işlədiyi günlərin sayı 20 gündür. Müəssisə 2 növbədə işləyir. İş gününün uzunluğu 8 saatdır. Quraşdırılmış avadanlıqların rejim vaxt fondundan istifadə əmsalını hesablayın.

- 0.789
 0.789
 0.476
 0.907
 0.557

514 Emal olunmuş tullantı məhsullarının hər vahidinə elektrik enerjisi 10% azalmış, elektrik enerjisinin qiyməti isə 5% ucuzlaşmışdır. Elektrik enerjisinə olan məsrəfin necə dəyişdiyini təyin edin.

- 0,95 və ya 95%
 1,05 və ya 105%
 1,03 və ya 103%
 1,25 və ya 125%
 1,17 və ya 117%

515 Tullantıları emal edən müəssisənin aldığı dəzgah 12 il işləmişdir. Bütün xidmət müddəti ərzində 3 dəfə əsaslı təmir olmuş və hər bir təmirin dəyəri 600 manatdır. Dəzgahın ləğv dəyəri 80 manatdır. İllik amortizasiya ayırmalarının məbləği 800 manatdır. Dəzgahın tam ilk dəyərini hesablayın

- 13200 man
 11 320 man
 14300 man
 12700 man
 9600 man

516 Sənaye tullantılarını emal edən müəssisə 27 oktyabrda istifadəyə verilib. Onun işçilərinin siyahı sayı 27 oktyabrda -61 nəfər, 28-30 oktyabrda -62 nəfər və oktyabrın 31-də -63 nəfər olduğunu bilərək oktyabr ayı üçün işçilərin həqiqi orta siyahı sayını hesablayın

- 67 nəfər
 62 nəfər
 50 nəfər
 61 nəfər
 63 nəfər

517 Tullantıları emal edən müəssisədə işçilərin sayı 1-ci yarımildə - 370 nəfər, 3-cü rübdə -380 nəfər və oktyabr ayında 390 nəfər olmuşdur. 10 ay üzrə işçilərin orta siyahı sayını hesablayın

- 390 nəfər
 375 nəfər
 315 nəfər
 370 nəfər
 360 nəfər

518 Müəssisədə quraşdırılmış 800 qurğudan 200-i birinci növbədə, 350-si ikinci növbədə və 150-si üçüncü növbədə işləmişdir. Müəssisədə 100 qurğu isə işləməmişdir. Növbəlik əmsalını hesablayın

- 1.75
- 1.93
- 1.82
- 1.95
- 1.13

519 Qranit hasilatı karxanası aprel ayının 15-də istifadəyə verilmişdir. Aprelin sonunadək 6 min ton qranit emal edilmişdir. Həmin dövrdə atmosferə 1,2 min m³ toz atılmışdır. İl ərzində karxanadan havaya atılan tozun miqdarını təyin edin.

- 18700 m³
- 18300 m³
- 11400 m³
- 19200 m³
- 29200 m³

520 Qəza nəticəsində nəticəsində 900 km uzunluğunda dəmir yolu ərazisində 150 m (0, 15 km) məsafəyə 3 ton, 100 m (0,10 km) məsafəyə - 2 ton və 200 m (0,20 km) məsafəyə - 4 ton neft dağılmışdır. Əraziyə dağıdılmış neftin orta həcmi təyin edin.

- 3,02 ton
- 2,99 ton
- 3,22 ton
- 3 ton
- 4,2 ton

521 Utilizasiya nədir ?

- İstehsal tullantılarının təmizlənməsi
- İstehsal tullantılarının xammal , yarımfabrikat , yanacaq kimi istifadə edilməsi
- İstehsal tullantılarından hazır məhsul kimi istifadə edilməsi və satılması
- İstehsal tullantılarının xüsusi poliqonlara daşınması və basdırılması
- İstehsal tullantılarının basdırılması

522 Hesabat dövründə əsas dövrə nisbətən emal olunmuş tullantıların həcmi 18% artmış , ona çəkilən xərclər isə 8% azalmışdır . emaldan keçmiş tullantıların həcmi necə dəyişmişdir ?

- 22,2 % artmışdır
- 28,2 % artmışdır
- 18,2 % % artmışdır
- 28,2 % azalmışdır
- 18,2 % azalmışdır

523 Tullantıları emal edən müəssisədə işçilərin sayı 1 – ci yarım ildə 400 nəfər , 2 – ci yarımildə 400 nəfər , 3 – cü rübdə 420 nəfər , 4 – cü rübdə isə 440 nəfər olmuşdur . İl ərzində işçilərin orta siyahı sayını hesablayın

- 428.0
- 440.0
- 420.0
- 415.0
- 400.0

524 Çirkab suların flotasiya üsulu ilə təmizlənməsi necə həyata keçirilir ?

- Sudakı çirkləndirici maddələrin zərərsizləşdirilməsi ilə
- Sudakı çirkləndirici maddələrin kimyəvi reaksiyalara uğadılması ilə
- Çirkab suların suzğəcdən keçirilməsi ilə
- Sudakı çirkləndirici maddələrin suyun səthinə qaldırılması ilə
- Çirkab sulardakı çirkləndirici maddələrin suyun dibinə çökdürülməsi ilə

525 Çirkab sularının minerallaşdırılması nədir ?

- Çirkab sulardakı mexaniki qarışıq qarışıqların təmizlənməsi
- Çirkab suların duzların qismən qismən çıxarılması
- Çirkab sulardakı qarışıq maddələrin təmizlənməsi
- Təmizlənmiş suların duzların çıxarılması
- Çirkab suların duzların həll olunmasını həyata keçirmək

526 Müəssisədə işçilərin sayı ilin əvvəlinə 1156 nəfər, ilin axırına 1258 nəfər, işdən çıxanların sayı isə 69 nəfər olmuşdur. İşdən çıxma üzrə dövrüyyə əmsalını hesablamalı:

- 0.057
- 0.055
- 0.06
- 1.057
- 1.102

527 Müəssisədə əmək məhsuldarlığının əsas dövrdəkinə nisbətən hesabat dövründə 6,0% artmış, işçilərin sayı isə 2,0% çoxalmışdır. Məhsul və xidmətlərin buraxılışının necə dəyişdiyini müəyyən edin

- 1.126
- 1.072
- 1.05
- 1.081
- 1.205

528 Məhsul vahidinə əmək məsrəfinin əsas dövrdəkinə nisbətən hesabat dövründə 5,0% aşağı salındığını bilərək, orta hasilatın necə dəyişdiyini hesablayın

- 7.5% artmışdır
- 3% artmışdır
- 5% aşağı salınmış
- 5.3% artmışdır
- 6.5% artmışdır

529 İş ayının uzunluğunun 25 gün, orta saatlıq hasilatın 6, orta günlük hasilatın isə 50 ədəd olduğunu bilərək əmək məhsuldarlığının orta aylıq səviyyəsini hesablayın

- 1500 ədəd
- 150 ədəd
- 1800 ədəd
- 1250 ədəd
- 750 ədəd

530 Müəssisədə əmək məhsuldarlığı əsas dövrə nisbətən hesabat dövründə 12.2%, işlənmiş vaxt isə 5.6% artmışdır. Ümumi buraxılışın həcmnin necə dəyişdiyini müəyyən edin

- 26.4%
- 24.2%
- 0.22
- 18.5%
- 25.5%

531 İstehsal olunmuş məhsulun dəyərinin 20 mln. man., işlənmiş vaxtın 4 mln adam-saat olduğunu bilərək əmək tutumunu hesablayın.

- 0.6
- 0.4
- 0.3
- 0.2
- 0.5

532 Dəyişən tərkibli əmək məhsuldarlığı indeksi 1.2-yə, sabit tərkibli əmək məhsuldarlığı indeksi isə 1.12-yə bərabər olmuşdur. Quruluş dəyişilməsi əmək məhsuldarlığı indeksini hesablayın

- 0.7
- 1.05
- 0.89
- 1.07
- 1.15

533 Əsas dövrə nisbətən hesabat dövründə məhsul istehsalı 22%, işlənmiş vaxt isə 14% artmışdır. Əmək məhsuldarlığı indeksini hesablayın

- 1.1
- 0.87
- 1.04
- 1.07
- 0.95

534 Əmək məhsuldarlığı 1,15 olduğu halda məhsul vahidinin əmək tutumu indeksi neçeyə bərabər olar?

- 0.59
- 2.35
- 1.98
- 0.87
- 0.8

535 Vahid hava və ya su həcminə düşən hissəciklərin kütləsinə verilən elmi ad

- bakterial təmizlik
- bakterialar
- bilavasitə çirkləndirmə mənbəyi
- bərk hissəciklərin mövcudluğu
- bentos

536 Noyabr ayında tullantıların emalı müəssisəsində 50 dəzgah quraşdırılmış (planda işləməsi nəzərdə tutulub 45 dəzgah). Həqiqi işləmişdir -40 dəzgah. Həqiqi 12500 dəzgah / saat işlənmişdir. Müəssisənin həqiqi işlədiyi günlərin sayı 20 gündür. Müəssisə 2 növbədə işləyir. İş gününün uzunluğu 8 saatdır. Quraşdırılmış avadanlıqların rejim vaxt fondundan istifadə əmsalını təyin edin.

- 0,92 və ya 92%
- 0,79 və ya 79%
- 0,52 və ya 52%
- 0,71 və ya 71%
- 0,42 və ya 42%

537 Emal olunmuş tullantı məhsullarının hər vahidinə elektrik enerjisi 10% azalmış, elektrik enerjisinin qiyməti isə 2% ucuzlaşmışdır. Elektrik enerjisi isə olan məsrəfin necə dəyişdiyini təyin edin

- 1.3
- 1.2
- 1.15
- 1.09
- 1.01

538 Tullantıları emal edici müəssisənin aldığı dəzgah 12 il işləmişdir. Bütün xidmət müddəti ərzində 5 dəfə əsaslı təmirdə olmuşdur. Hər bir təmirin dəyəri 600 manatdır. İllik amortizasiya ayırmalarının məbləği 800 manat olduğunu bilərək dəzgahın tam ilk dəyərini hesablayın.

- 15600 man
- 12 600 man
- 13200 man

- 17300 man
- 18200man

539 Müəssisədə quraşdırılmış 750 qurğudan 200-i birinci növbədə, 350-si ikinci növbədə və 100-ü üçüncü növbədə işləmişdir. Müəssisədə 100 qurğu isə işləməmişdir. Növbəlik əmsalını hesablayın

- 2,5 növbə
- 1,3 növbə
- 2,7 növbə
- 1,6 növbə
- 2,1 növbə

540 Hesabat dövrü ilə müqayisədə əsas dövrdə emal edilmiş tullantıların həcmi 10% yüksəlmiş, onlara çəkilən xərc isə 8% azalmışdır. Emal olunmuş tullantıların həcmi necə dəyişmişdir.

- 1.4
- 1.3
- 1.5
- 1.2
- 1.1

541 Tullantıların emalı avadanlığı 12 il işləmişdir. O, xidmət müddəti ərzində 4 dəfə əsaslı təmir olunmuşdur. Hər təmirin dəyəri 1200 manatdır. Avadanlığın ləğv dəyəri 100 manatdır. İllik amortizasiya ayrılımlarının məbləği 1500 manat təşkil edir. Avadanlığın tam ilk dəyərini hesablayın

- 21500 manat
- 20300 manat
- 23 600 manat
- 22 700 manat
- 21 100 manat

542 2010-cu ildə kimya müəssisəsi 6 yeni təmizləyici qurğu almışdır. Bir ədəd qurğunun topdansa satış qiyməti 2000 manatdır. Gətirilməsi və quraşdırılması dəyəri 400 manat olmuşdur. Müəssisə 2012-ci ildə həmin konstruksiyadan olan daha 8 qurğu almış və quraşdırmışdır. Bu qurğuların dəyəri 9200 manat təşkil etmişdir. 2012-ci ilin sonuna cəmi qurğuların ilkin dəyərini hesablayın

- 12200man
- 13300 man
- 14400 man
- 13320 man
- 12400 man

543 Hesabat dövrü ilə müqayisədə əsas dövrdə emal edilmiş tullantıların həcmi 15% yüksəlmiş, onlara çəkilən xərc isə 8% azalmışdır. Emal olunmuş tullantıların həcmi necə dəyişmişdir

- 37% artmışdır
- 17% artmışdır
- 15% artmışdır
- 25% artmışdır
- 12% artmışdır

544 Tullantıların emalı avadanlığı 12 il işləmişdir. O, xidmət müddəti ərzində 3 dəfə əsaslı təmir olunmuş. Hər təmirin dəyəri 1200 manatdır. Avadanlığın ləğv dəyəri 100 manat, illik amortizasiya ayrılımlarının məbləği 1500 manat təşkil edir. Avadanlığın tam ilk dəyərini hesablayın.

- 22300 manat
- 19400 manat
- 20500 manat
- 21 500 manat
- 18700 manat

545 2010-cu ildə kimya müəssisəsi 6 yeni təmizləyici qurğu almışdır. Bir ədəd qurğunun topdansa satış qiyməti 2300 manatdır. Gətirilməsi və quraşdırılması dəyəri 400 manat olmuşdur. Müəssisə 2012-ci ildə həmin konstruksiyadan olan daha 8 qurğu almış və quraşdırmışdır. Bu qurğuların dəyəri 9200 manat təşkil etmişdir. 2012-ci ilin sonuna cəmi qurğuların ilkin dəyərini hesablayın.

- 13450 man
- 23950 man
- 22401 man
- 23400 man
- 11500 man

546 Hesabat dövründə əsas dövrə nisbətən emal olunmuş tullantıların həcmi 12% artmış, ona çəkilən xərc isə 6% azalmışdır. Emaldan keçmiş tullantıların həcmi necə dəyişmişdir

- 17% artmışdır
- 31% artmışdır
- 29% artmışdır
- 19 % artmışdır
- 15% artmışdır

547 Sənaye tullantıları ən çox hansı sahələrdə müşahidə olunur ?

- Faydalı qazıntı yataqlarının istismarında
- Neft - qaz quyularının qazılmasında
- Geoloji – kəşfiyyat işlərində
- Dağ – mədən sənayesində
- Geoloji axtarış işlərində

548 Tullantılar nə üçün təkrar emal olunur ?

- Litosferi təmiz saxlamaq üçün
- Ekoloji sabitlik yaratmaq üçün ;
- Xammala qənaət endirmək üçün ;
- Təbii resurslardan istifadəni minimuma endirmək üçün ;
- Atmosferi təmiz saxlamaq üçün

549 İstehsalın zərərlik əmsalı necə hesablanır ?

- Bərk tullantıların ilkin həcmi sızışdırmadan sonrakı həcmə vurmaqla
- Su hövzəsində suyun həcminə daxil tullantıların suyun həcminə nisbəti ilə
- Bərk tullantıların ilkin həcmi sızışdırmadan sonrakı həcmə nisbəti ilə
- tullantıda olan çirkləndirici maddələrin kütləsinin hazır məhsulun həcminə olan nisbəti ilə
- Tullantıda olan çirkləndirici maddələrin kütləsinin hazır məhsulun həcminə vurmaqla

550 Sənaye tullantılarının təkrar emalının iqtisadi dəyəri nə ilə qiymətləndirilir:

- İstehsal qurğusunun normal iş rejimi ilə
- 1 ton məhsulun keyfiyyət göstəricisi ilə
- 1 ton məhsulun alınmasında enerji sərfi ilə
- 1 ton məhsulinun maya dəyəri ilə
- Sərf olunan iş vaxtı ilə

551 Hesabat dövründə baza dövrü ilə müqayisədə əmək haqqı fondunun həcmi 15%, işçilərin sayı isə 4,5% artmışdır. İşçilərin orta aylıq əmək haqqının dinamikasını müəyyən edin.

- İkiqat dəyişilər
- 15dəfə artar
- 10% azalar
- 10% artar
- 4,5 dəfə azalar

552 Aşağıdakı şərti məlumatlara əsasən orta aylıq əmək haqqının səviyyəsini hesablayın: 1. Aylıq əmək haqqı fondu ---- 60 min. manat; 2. İşçilərin orta siyahı sayı --- 300 nəfər; 3. İşlənmiş adam-günlər ----- 8 min; 4. İşlənmiş adam-saatlar ----- 80 min;

- 7,5 manat
- 200 manat
- 220 manat
- 0,75 manat
- 250 manat

553 Aşağıdakı şərti məlumatlar əsasında İşə qəbul üzrə dövriyyə əmsalını hesablayın: İşə qəbul edilənlərin sayı – 20 nəfər İşdən çıxanların sayı – 30 nəfər Öz arzusu ilə işdən çıxanlar – 40 nəfər Əmək intizamını pozduğuna görə işdən çıxanlar – 25 nəfər İşçilərin orta siyahı sayı – 500 nəfər

- 0.05
- 0.06
- 0.03
- 0.04
- 0.08

554 Aşağıdakı şərti məlumatlar əsasında İşçi axını əmsalını hesablayın: İşə qəbul edilənlərin sayı – 20 nəfər İşdən çıxanların sayı – 30 nəfər Öz arzusu ilə işdən çıxanlar – 40 nəfər Əmək intizamını pozduğuna görə işdən çıxanlar – 25 nəfər İşçilərin orta siyahı sayı – 500 nəfər

- 0.08
- 0.04
- 0.03
- 0.13
- 0.06

555 Aşağıdakı məlumat əsasında işə qəbul üzrə dövriyyə əmsalını hesablayın: İşə qəbul edilənlərin sayı – 120 nəfər İşdən çıxanların sayı – 130 nəfər Öz arzusu ilə işdən çıxanlar – 140 nəfər Əmək intizamını pozduğuna görə işdən çıxanlar – 125 nəfər İşçilərin orta siyahı sayı – 1500 nəfər

- 1.05
- 0.11
- 0.09
- 0.08
- 0.06

556 Müəssisədə işçilərin sayı ilin əvvəlinə 1156 nəfər, ilin axırına 1258 nəfər, işə qəbul olunanların sayı isə 45 nəfər olmuşdur. Orta illik siyahı sayını hesablamalı.

- 1229 nəfər
- 1168 nəfər
- 1088 nəfər
- 1207 nəfər
- 1454 nəfər

557 Müəssisədə işçilərin sayı ilin əvvəlinə 1156 nəfər, ilin axırına 1258 nəfər, işə qəbul olunanların sayı isə 45 nəfər olmuşdur. İşə qəbul üzrə dövriyyə əmsalını hesablamalı.

- 1.112
- 0.039
- 1.037
- 0.037
- 0.035

558 Rütubətliyi az olan yararsız (təhlükəli) materiala verilmiş ad

- bioloji akkumulyasiya

- bərk maye
- bioloji etalon
- bərk tullantılar
- bərk qalıq

559 Toksik istehsal və istehlak tullantılarının 4 təhlükəlilik dərəcələri necə adlanır

- qismən dərəcədə təhlükəli
- yüksək dərəcədə təhlükəli
- son dərəcə təhlükəli
- orta dərəcədə təhlükəli , son dərəcə təhlükəli , qismən dərəcədə təhlükəli
- orta dərəcədə təhlükəli

560 Toksik istehsal və istehlak tullantıları təhlükəliliyinə görə neçə dərəcəyə bölünür

- 1 dərəcə
- 3 dərəcə
- 5 dərəcə
- 4 dərəcə
- 2 dərəcə

561 2-*tk* (toksiki tullantılar) №-li hesabatda istifadə olunan anlayışlar hansılardır

- istehlak tullantıları
- toksiki, istehsal, istehlak tullantıları
- təbii qasırga tullantıları
- təbii külək tullantıları
- istehsal tullantıları

562 Yığılan tullantıların illik ümumi həcmnin hesablanması düsturu

- $Q=P/m$
- $Q=p \cdot m$
- $P=p/m$
- $M=P/Q$
- $P=Q/m$

563 BMT-nin tullantsız texnologiyaya dair deklarasiyası nə vaxt qəbul edilib?

- 2015
- 2016
- 1930
- 1905
- 1979

564 $C_m = E \cdot W \cdot (P_1 - P_2)$ hansı səmərə göstəricini ifadə edir.

- Qazanc
- Sosial
- Maddi
- Ehtiyac
- İqtisadi

565 $\Delta B = B_0 - B_1$ düsturunda B_0 tədbirdən ... zərərli maddələrin həcmi ifadə edir.

- prosesin ortasında
- prosesin sonund
- əvvəl
- sonra
- sondakı

566 $C=\Delta B/K$ nisbətində “K” nəyi ifadə edir?

- Maya dəyərini
- Kapitalın həcmi
- Aralıq istehlakı
- UDM –r
- İstehsal xərcləri

567 Az tullantılı texnoloji prosesi harada tətbiqini tapır?

- Cilalayıcı sexdə
- İstehsal
- İstehlak
- Yığıcı sexində
- Qablaşdırma sexində

568 Əsaslı vəsait qoyuluşu aqreqların və ekoloji genişləndirilməsinə yönəldilir?

- Binaların
- Gücün
- Axının
- Dürğunluğuna
- Qoruqların

569 Hansı tullantılar 4 dərəcəyə bölünür?

- İstehsal olunan
- İstehsal və istehlak olunan
- Yandırılan
- Axıdılan
- İstehlak olunan

570 İnsan amilinin günahı üzrə torpaqda hansı dəyişiklik gedir

- Kəmiyyət
- Keyfiyyət
- Məqsəd
- Eroziya
- Miqdar

571 $K_{xüs} = K/\Delta B$ ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun hansı ekoloji səmərəlilik göstəricisi hesablanır

- Səmərəlilik
- Faydalılıq
- Fondverimi
- Mütləq
- Fondtutumu

572 $C=\Phi \cdot K_p \cdot (T_2 - T_1)$ avadanlığın işləmə müddətinin uzaldılmasından alınan hansı gəlirin həcmi göstərir

- Rentabelliyyə
- Əlavə gəlirin
- Dolayı gəlirin
- Maya dəyərin
- Mənfəətin

573 $(\Theta_j = B_{0j} - B_{1j})$ hansı zərərlik əmsəlidir

- Fondtutumu
- Fondverimi
- İncrədiyət

- Faydalılıq
- Səmərəlilik

574 Xərclərin şərti (hipotetik) hesablanması variantı hansı bazar qiymətləndirmə üsuludur.

- Pərakəndə satış
- Dolayı qeyri-bazar
- Bazar
- Fərdi satış
- Beynəlxalq satış

575 Ətraf mühitin çirkləndirilməsinin dolayı qeyri-bazar qiymətləndirilməsində tətbi edilən qiymət

- Cari
- Həqiqi qiymətlə
- Bazar
- Tələb olunan
- Təklif edilən

576 Orqanizimlərin ətraf mühitdə sabit harmonik olaraq birlikdə yaşaması üçün nə lazımdır

- toksiklik
- təbii tarazlıq
- təbii sərvət
- oksigen
- karbon qazı

577 Elektromaqnit dalğalarının buraxılması və yayılması necə adlanır

- yüklənmə
- şüalanma
- torralaşdırma
- maqnit dalğası
- toz örtüyü

578 Atmosferdən yağmış yağıntının miqdarını dövr ərzində buxarlanmış suyun miqdarına bölməklə hesablanan göstərici

- buxarlanma
- rütübətlik əmsalı
- çöküntü əmsalı
- buzlaşma
- kristallaşma

579 Tullantılarda olan çirkləndirici maddələrin kütləsinin istifadə olunan xammal kütləsinə nisbəti göstəricisinin adı

- istehsalın zərərlik əmsalı
- istehlak dəyəri
- fondtutumu
- istehsal xərcləri
- fondverimi

580 Ehtiyatların mövcud olduğu müddətdə istehlak qiymətinə əlavəyə transformasiya edilən xalis məhsul kimi qəbul edilən gəlirin qalığı göstəricisi

- fondverimi
- istehlak dəyəri
- iqtisadi amillər
- insanların inkişaf indeksi
- insanların inkişafı

581 Orta uzunluq yaş müddəti, təhsil ocaqlarına qəbulolma əmsalı və adam başına ÜDM-a görə hesablanan göstəricinin adı

- ÜDM-da pay göstəricisi
- insanın inkişaf indeksi
- istehlak dəyəri
- yaşamaq əmsalı
- savadlılıq əmsalı

582 Üç əsas göstəriciyə əsasən hesablanmış həyat səviyyəsinin ümumiləşdirici göstəricisi

- renta
- insanın inkişaf indeksi
- istehlak dəyəri
- iqtisadi amillər
- nominal gəlirlər

583 Xəstəliyə, adətən müəyyən bir xəstəliyə və ya onun törədicilərinə həssaslıq necə adlanır

- antit etik
- immunitet
- inversiya
- izoterma
- izobara

584 Zıyanvericilərin sayının iqtisadi cəhətdən tənzimlənməsi baxımından nisbi sayının səviyyəsi göstərici

- insanın inkişaf indeksi
- iqtisadi zərərin səviyyəsi
- iqtisadi amillər
- istehlak indeksi
- istehlak dəyəri

585 Ətraf mühitin keyfiyyətinin qorunub saxlanmasına çəkilən xərclərin ailə büdcəsinə və müəssisələr sistemində daxil edilən maliyyə stimulları necə adlanır

- təbii amillər
- coğrafi amillər
- fiziki amillər
- insan amilləri
- iqtisadi amillər

586 İnqrediyentin zərərlik əmsalı (Θ_j) hansıdır

- $\Theta_j = B1 + K$
- $\Theta_j = Z0 - B1$
- $\Theta_j = B1 - K$
- $\Theta_j = B0j - B1y$
- $\Theta_j = B0j + B1y$

587 Təbii mühafizə tədbirlərinin həyata keçirdikdən əvvəl ($T1$) və sonra ($T2$) bir nəfər işçiyə düşən göstərir

- boş növbələrin sayını
- iş saatlarının saatların sayını
- faydalı iş əmsalını
- iş günlərinin sayını
- iş saatlarının saatların sayını

588 Əmək qabiliyyətini müvəqqəti itirənlərə ödənilən yardımın hər xəstəlik

- 6 aya düşən həcmi
- ilinə düşən həcmi
- saatına düşən həcmi
- gününə düşən həcmi
- 3 aya düşən həcmi

589 Balığın keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması nəticəsində əldə olunan səmərə $E_k =$

- $\Gamma_2 + K_2 \Gamma_2$
- $K_2 - K_1 \Gamma_1 / \Gamma_2$
- $K_1 - K_2 \Gamma_2 / \Gamma_1$
- $K_1 \Gamma_1 - K_2 \Gamma_2$
- $\Gamma_1 = K_1 - K_2 \Gamma_2$

590 Əsaslı vəsait qoyuluşunun ekoloji səmərəliliyinin mütləq göstəricisi =

- $K = K_{xüs} \times \Delta B$
- $\Delta B = K / K_{xüs}$
- $K = K_{xüs} - \Delta B$
- $K_{xüs} = K / \Delta B$
- $K_{xüs} = \Delta B / K$

591 Ekoloji təyinatlı əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi iqtisadi səmərəliliyi ixtisar edilmiş itkilərin ümumi məbləği ilə ekologiya aid vəsaitə çəkilən əsasən hesablanır.

- ÜDM-n həcminə
- mənfəət həcminə
- maya dəyərin fərqi həcmi
- cari xərclərin fərqinə
- rentabelliliyə

592 Ekoloji təyinatlı əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi (mütləq) səmərəliliyi nəyə əsaslanır

- nəticə ilə mənfəətin müqayisəsinə
- nəticə ilə ziyanın məbləğinə
- məsrəflə maya dəyərinə
- məsrəflə nəticənin müqayisəsinə
- məsrəflə gəlirin fərqinə

593 Cari ildə müəssisədə işə salınan əsas kapitalın dəyərinin 1,3 mln. man., ilin əvvəlində onların tam dəyərinin 5,0 mln. man., ilin axırında isə 5.8 mln. man. Olduğunu bilərək, təzələnmə əmsalını hesablayın

- 23.6%
- 20.0%
- 25.9%
- 22.4%
- 24.1%

594 Müəssisədə məhsul istehsalının həcmi əsas dövrə nisbətən hesabat dövründə 36% artmış, əsas kapitalın ortaillik həcmi isə 12% çoxalmışdır. Əsas kapitaldan istifadənin necə dəyişdiyini tapın

- 1.5
- 1.36
- 1.7
- 1.21
- 1.6

595 2013-cü ildə əsas kapitalın yararlılıq əmsalının 70.8% olduğunu bilərək, onun köhnəlmə əmsalını hesablayın

- 32.4%

- 27.8%
- 28.2%
- 29.2%
- 29.1%

596 Cari ildə əsas kapitalın ortaillik tam dəyəri 30 mln. man., məhsul buraxılışının həcmninin 18 mln. man olduğunu bilərək kapitalveriminin səviyyəsini hesablayın

- 0.45 man
- 0.70 man
- 0.3 man
- 0.60 man
- 0.30 man

597 Bərk tullantıların ilkin həcmnin sığışdırılmasından sonrakı həcminə olan nisbəti göstəricisi

- sığışdırma dərəcəsi
- sığışdırma əmsalı
- presslənmə əmsalı
- sığışdırma üsulu
- sığışdırma anı

598 Riskin azalması üzrə alternativ inzibati və başqa tədbirlərin qiymətləndirilməsi prosesi və digər amillər nəzərə alınmaqla müvafiq üsulların seçilmiş adı

- pərakəndə uçot
- dövri risk uçotu
- ani risk uçotu
- risk amillərinin uçotu
- illik risk uçotu

599 Valideynlərdən keçməyən , lakin fərdi özünə məxsus öz gələcək törəmələrinə ötürülə biləcək xüsusiyyətə verilən ad

- Deltagen
- metis
- gen
- mutasiya
- mikrojen

600 Genetik amilləri dəyişdirə bilən amilin adı

- Mikrojen
- metiz
- gen
- mutagen
- deltagen

601 Kapitaldan əldə edilən orta qəlir daxil edilməklə, son istismar xərclərini çıxmaqla təbii ehtiyatlardan hazırlanmış son məhsulun bazar qiyməti kimi hesablanan göstərici

- bəyannamə qiyməti
- sabit qiymət
- cari qiymət
- qəti qiymət
- müqavilə qiyməti

602 Ekoloji uçot sistemində xalis qiymətin müəyyənləşdirilməsi zamanı istifadə olunan göstərici

- çürümüş peyinin dəyəri
- daş kömürün dəyəri

- renta haqqı
- kökü üstə qağacın dəyəri
- torfun dəyəri

603 Ətraf mühitin çirkləndirilməsinə görə vergi hansı subyektlərdən tutulur

- dənizi dərinləşdirənlərdən
- meşə zolağı salandan
- ekoloji zərər vurandan
- zərərin qarşısını alandan
- su bəndi çəkənlərdən

604 Ətraf mühitin sağlamlıq üçün əlverişli olması göstəriciləri

- sağlamlıq dərəcəsi
- ətraf mühitdən asılılıq, sağlamlığın vəziyyəti
- ətraf mühitdən asılılıq
- sağlamlığın bərpası
- sağlamlığın vəziyyəti

605 Ətraf mühitin sağlamlıq üçün əlverişli olması göstəriciləri ətraf mühitin bir və ya bir neçə təhlükəli axını göstəricisi

- ətraf mühitdən asılılıq
- düzəltmə tədbirləri
- sağlamlığı itir mə dərəcəsi
- zədələrin say nisbətidir
- sağlamlığa təsirin nəticələri

606 İnsanlarının sağlamlığına və ətraf mühitə birbaşa vurulan zərərin dəyəri hansı xərcləri əhatə edir

- kainatın tədqiqi xərcləri
- vurulan zərərlə bağlı xərclər
- təbiətin qorunması xərcləri
- yerin mühafizəsi xərcləri
- atmosferin qorunma xərcləri

607 Ekoloji sistemlərin təsviri və monitorinqi zamanı istifadə edilən metodları öyrənən elm sahəsinin adı

- ekologiya
- ekologiya statistikasını
- ekologiya auditi
- ekologiya maliyyəsi
- ekologiya iqtisadiyyatı

608 Müəssisə səviyyəsində uçot dedikdə nə nəzərdə tutulur

- ekoloji araşdırma
- ekoloji ekspertiza
- ekoloji monitorinq
- ekoloji sorğu
- ekoloji müşahidə

609 Təyinatına görə ekoloji uçot hansılardır

- dövlət və ərazi səviyyəsində uçot
- ərazi uçotu
- beynəlxalq səviyyədə uçot
- dövlət və müəssisə səviyyəsində uçot
- bölgə uçotu

610 Təyinatına görə ekoloji uçot hansılardır

- beynəlxalq səviyyədə uçot
- dövlət və ərazi səviyyəsində uçot
- bölgə uçotu
- ərazi uçotu
- dövlət və müəssisə səviyyəsində uçot

611 Faydalı iş əmsalı hansıdır

- sistemin əsas göstəriciləri , bitgi növləri üzrə suvarmanın faydalı əmsalı
- sistemin əsas göstəriciləri
- irriqasiya sisteminin
- irriqasiya sisteminin, sistemin əsas göstəriciləri
- bitgi növləri üzrə suvarmanın faydalı əmsalı

612 İrriqasiya sisteminin faydalı iş əmsalı ($\Theta\phi\eta$) və sisteminin əsas göstəriciləri faydalı təsir əmsalıdır: $\Theta\phi\eta=$

- $W1 : W2 ; \Theta\phi\eta=W2 \cdot W1$
- $W1 : W2 ; \Theta\phi\eta=W1-W2$
- $W2 \cdot W1 ; \Theta\phi\eta=W1 \cdot W2$
- $W2 / W1 ; \Theta\phi\eta=W1 / W2$
- $W2- W1 ; \Theta\phi\eta =W 2 / W1$

613 Vegetasiya müddətində bitkilərin normal inkişafına lazım olan suyun miqdarı:

- $(M= T-J) - (\Delta E+B)$
- $M=(T-j) \times (\Delta E+B)$
- $M=(T-j) / (\Delta E+B)$
- $M= T-J-\Delta E+B$
- $M= (\Delta E+B) - (T-J)$

614 Müəyyən yaşayış məntəqəsində suya olan tələbatın həcmi müəyyən edən düstur

- $Q= 86,4 \cdot 103 / Nq \cdot H \cdot \Theta c$
- $Q= H \cdot \Theta c - 86,4/103$
- $Q= Nq / H \cdot \Theta c \times 103$
- $Q= Nq \cdot H \cdot \Theta c / 86,4 \times 103$
- $Q= \Theta c - H \times 86,4 \times M3$

615 Kənd təsərrüfatına yararlı torpaq sahəsinin məhsuldarlığının artmasının ümumi səmərəliliyi

- $Cm = (Q2+Q1) / M3$
- $Cm = Q2/ (M2 + Q1)$
- $Cm = M2 / (Q2-Q1)$
- $Cm = (Q2-Q1) \cdot M3$
- $Cm = Q1 \times (Q1 - M2)$

616 Qoruyucu avadanlığın işləmə müddətinin uzaldılmasından alınan əlavə gəlirin həcmi $C=$

- $C= \Phi (T1+ T2) \times Kp$
- $C= \Phi - (T2 -T1)$
- $\Phi \times Kp \times T1$
- $C= \Phi \cdot Kp \cdot (T2 -T1)$
- $C= K1 (T2 -T1) / \Phi$

617 Xəstə işçilərin sağaldılmasına çəkilən dövlət xərclərinin azaldılmasından yaranan səmərənin həcmi $Cc=$

- $Ka (Xo -B) / (Kc -Xc)$
- $Ba(Ka -Kb) - Bc (Kc +Xc)$

- $(Ba \cdot Ka - Xa) - (Bc \cdot Kc \cdot Xc)$
- $Ba \cdot Ka - Xa + (Bc \cdot Kc \cdot Xc)$
- $(Ba \cdot Ka \cdot Xa) + (Bc \cdot Kc \cdot Xc)$

618 Xəstəliklərlə bağlı sosial sığorta fondundan ayırmaların azaldılmasında alınan səmərə $C_{cc} =$

- $M_n \cdot (P_1 - P_2) \cdot \Gamma_m$
- $M_n (P_1 - P_2)$
- $\Gamma_m \cdot (P_1 - P_2)$
- $\Gamma_m \cdot M_n \cdot (P_1 - P_2)$
- $\Gamma_m \cdot (P_1 - P_2) / M_n$

619 Ətraf mühitin çirklənməsi ilə bağlı itkilərin qarşısının alınması ilə bağlı itkilərin qarşısının alınması üçün əldə edilən iqtisadi səmərəliliyin

- $W \cdot (P_1 - P_2) / B$
- $W (P_1 - P_2)$
- $B (P_1 - P_2)$
- $B \cdot W \cdot (P_1 - P_2)$
- $B (P_1 - P_2) / W$

620 Ekoloji uçotda məsrəf və nəticələrin təhlili zamanı hansı qiymətləndirmə metodundan istifadə olunur ?

- Orta qiymətləndirmə metodu
- Balans metodu
- İndeks metodu
- Ehtimal edilən qiymətləndirmə metodu
- Nisbi qiymətləndirmə metodu

621 Qarışma əmsalı necə hesablanır ?

- Suyun həcminə daxil olan tullantıları suyun həcminə vurmaqla
- Bərk tullantıların ilkin həcmnin sıxışdırılmadan sonrakı həcminə nisbəti ilə
- Tullantıda olan çirkləndirici maddələrin kütləsinin hazır məhsulun həcminə olan nisbəti ilə
- su hövzəsində suyun həcminə daxil olan tullantıların suyun ümumi həcminə nisbəti ilə
- Atmosferdən yağmış yağıntının miqdarını dövr ərzində buxarlanmış suyun miqdarına bölməklə

622 Cari ildə müəssisənin əsas kapitalının köhnəlmə əmsalının 28,6% olduğunu bilərək yararlılıq əmsalını hesablayın

- 73.6%
- 70.2%
- 67.4%
- 71.4%
- 75.5%

623 Ekoloji uçot sistemində təbii sərvətlərin tükənməsi və mühitin pisləşməsi dəyərinin xalis məhsuldan çıxılmasından əldə edilən

- ekoloji cəhətdən təshih edilmiş
- zay məhsul
- ekoloji cəhətdən təmizlənmiş
- ekoloji baxımdan çeşidlənmiş
- hazır məhsul

624 Ətraf mühiti az çirkləndirən məhsul istehsalına verilən ad

- ixrac olunan məhsul
- uyğunlaşdırılmış məhsul
- texnoloji təmiz məhsul
- ekoloji təmiz məhsul

- idxal olunan məhsul

625 Müəyyən ərazinin təbii və ya ekoloji xüsusiyyətləri ilə tanışlıq məqsədi ilə edilən səyahət necə adlanır

- metroda səyahət
 dənizdə gəzinti
 Sədəək ticarət mərkəzi
 ekoloji turizm
 tuneldə ilişib qalmaq

626 Ekoloji cəhətdən yerini dəyişən şəxslər necə adlanır

- quraqlıq qaçqınları
 tüstüdən qaçanlar
 susuzluqdan qaçanlar
 ekoloji qaçqınlar
 çirkləndirmədən qaçanlar

627 Cari dövrün məsrəflərinin köhnə illərlə müqayisəsini aparmazdan əvvəl onları eyni dövrə gətirmə əmsalı

- $B = (1 + \Theta n g) / 1$
 $B = (1 + \Theta n g) \cdot B_1$
 $B = (1 + \Theta n g) \cdot B_0$
 $B = 1 / (1 + \Theta n g)^t$
 $B = B_1 / (1 + \Theta n g)^t$

628 Əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi səmərəlilik əmsalı

- $\Theta_H - I_X \cdot K \rightarrow \min$
 $I_X / \Theta_H \cdot K \rightarrow \min$
 $I_X - \Theta_H \cdot K \rightarrow \min$
 $I_X + \Theta_H \cdot K \rightarrow \min$
 $I_X \cdot \Theta_H - K \rightarrow \min$

629 Təbiəti mühafizə tədbirlərindən əvvəl (B_0) və sonra (B_1) zəhərli maddələrin həcmi arasındakı fərq necə tapılır

- $DB = Z_0 - B_1$
 $\Delta B = B_0 - K$
 $\Delta B = B_1 - K + 0,25$
 $\Delta B = B_0 - B_1$
 $DB = B_1 - K$

630 Havada, suda və torpaqda zəhərli maddələrin azalmış miqdarının bu dəyişikliyi yaradan kapitalın hər vahidinə olan nisbəti

- $C = \Delta B / 1,05 \times K$
 $C = \Delta B \times K$
 $K \times C = \Delta B$
 $C = \Delta B / K$
 $C = \Delta B / S$

631 Qarşısı alınan itkilərlə qoruyucu komplekslərin istismarına çəkilən cari xərclərin fərfinin bu nəticəni yaradan investisiyaya olan nisbəti nə adlanır

- ödəmə müddəti əmsalı
 istehsal xərcləri indeksi
 maya dəyəri indeksi
 maya dəyərinin istehsal xərclərinə nisbəti
 ümumi iqtisadi səmərəlilik

632 Təbiətin qorunması tədbirləri üçün cari məsrəfləri müəyyənləşdirərkən bütün əmtəəlik məsulun dəyərindən nəyi çıxmaq lazımdır

- cari məsrəfləri
- popen ödenişi
- istifadə olunmuş xammalın dəyəri
- zay məhsuldan itkilər, popen ödenişi, istifadə olunmuş xammalın dəyəri
- zay məhsuldan itkilər

633 Minimum bərk, maye , qazabənzər tullantı yaranmasını təmin edən istehsal texnologiyası necə adlanır

- uducu texnoloji proses
- tullantı emalı prosesi
- tullantısız texnoloji proses
- az tullantılı texnoloji proses
- tam təmizləyici proses

634 BMT-nin Avropa İqtisadi Komissiyasının Bəyannaməsinə (1979) əsasən kompleks istifadəni təmin edən istehsal üsulu dedikdə

- qazların dondurulması
- az tullantı emalı
- istehlak-istehsal təkrar emal
- tullantısız texnologiya
- biosferanı udan texnologiya

635 Konkret ekoloji güclərin və aqreqatların genişləndirilməsinə yönəldilən vəsait necə adlanır

- maya dəyəri
- dövriyyə kapitalı
- əsas kapital
- əsaslı vəsait qoyuluşu
- ipoteka

636 Torpaq ehtiyatları statistikasının göstəriciləri sistemi neçə bölmədən ibarətdir

- 9
- 7
- 2
- 5
- 3

637 “Evi” dusturu hansı ölkədə mütləq qiymətlərin hesablanmasında istifadə edilir?

- Gürcüstan
- ABŞ
- Anqola
- Türkiyə
- Azərbaycan

638 1982-ci ildə BMT-nin Baş Asambleyasının ... Beynəlxalq Xartiyası qəbul edilib?

- Milli parkın
- Havanın
- Təbiətin
- Qoruğun
- Meşələrin

639 Ətraf mühitə dair infomasiya agentliyi (EPA) hansı ölkədə yaradılıb

- Hindistan

- ABŞ
- Pakistan
- Azərbaycan
- Çin

640 BMT-nin “Avropa iqtisadi Komissiyası Deklarasiyası” hansı ildə qəbul edilib

- 1979.0
- 1001.0
- 1030.0
- 1200.0
- 1500.0

641 Çirkab sularının axıdılmasının nəticəsini qiymətləndirmək üçün İL düsturunun aşağıdakı hissəsindən istifadə edilir

- $\dot{I}L_0 = EL_1 / EL_{2b}$
- $\dot{I}L = EL_2 / EL_{2b}$
- $\dot{I}L_2 = EL_{1b} / EL_2$
- $\dot{I}L_1 = EL_1 / EL_{1b}$
- $\dot{I}L_2 = EL_{1b} / EL_{2b}$

642 Bütün fəaliyyət sahələrinin çirkləndiricilərlə yüklənmə göstəricisinin dinamikası düsturu

- $V = PDI / M$
- $\dot{I}L = EL_1 + EL_2 / EL_{1b} + EL_{2b}$
- $EL = W_1 P_1 + W_2 P_2$
- $\dot{I}L = EL_1 + EL_2$
- $EL = W_1 P_1 - W_2 P_2$

643 Hər bir çirkləndiricinin təhlükə dərəcəsi nəzərə alınmaqla hər bir istehsal sahəsinin yükü bu düsturla hesablanır

- $EL = \dot{I}L + W_2 P_2 + \dots$
- $\dot{I}L = EL_1 / EL_2 P_2 + \dots$
- $EL = W_1 P_1 + W_2 P_2 + \dots$
- $\dot{I}L = EL - W_1 P_1 + \dots$
- $V = PDI / M + \dots$

644 Hər bir istehsal sahəsinin yükü hər bir çirkləndiricinin təhlükə dərəcəsi nəzərə alınmaqla hər bir maddənin hesablanır

- çirkləndirilmiş suyun miqdarının vurulub çıxılması yolu ilə
- çirklənmiş suyun miqdarını cəmləməklə
- çirkləndirilmiş suyun səviyyəsi
- çirkləndirilmiş miqdarı nisbəti
- çirkləndirilmiş suyun miqdarının hasili kimi

645 ABŞ-da estetik göstəri ilə yanaşı bazis ərazi vahidi üzrə hesablanan suyun keyfiyyəti göstəricisinin düsturu

- $V = PDI / OPAQI$
- $V = PDI / M$
- $V = PDI / EVI$
- $V = M / PDI$
- $V = EL / \dot{I}L$

646 Əgər 0,1-su vizual görkəminə görə və 0,2-su xoşagəlməz rəngə və iyə malik olduqda hansı zərər göstəricisi hesablanır

- estetik
- utilitar

- etiketik
- utilitar-intensiv
- intensivlik

647 Çirklənmədən dəyən zərərin qiymətlərinə 0-la 1 arasında qiymət ala bilən çəkilər verməklə hesablanan zərərlər hansılardır

- utilitar zərər
- etiketik və utilitar zərər
- estetik zərər
- ulitar və estetik zərər
- estetik və utilitar zərər

648 Biosferin coğrafi vəziyyəti və ətraf mühitin ümumi vəziyyətinin qiymətləndirilməsi dedikdə nə başa düşülür ?

- Biomonitorinq
- Fiziki monitorinq
- Təbii monitorinq
- Bioloji monitorinq
- Kimyəvi montoring

649 BMT – nin 1991 – ci ildə Braziliyada dünya ölkələri hökumət başçılarının iştirakı ilə keçirdiyi "Ətraf mühit və inkişaf " adlı konfransda qarşıya qoyulan əsas məsələ nədən ibarət olmuşdur ?

- Atmosferin çirklənməsinin qarşısının alınması
- Hər bir dövlətin öz ölkə əhalisini təmizləmiş içməli su ilə təmin etmə öhdəçiliyinin qəbul edilməsi
- Çirkab suların istifadənin qadağan olunması
- Litosferin çirklənməsinin qarşısının alınması
- Müasir su təmizləyici qurğuların yaradılması

650 ABŞ-da zonadakı suyun çirklənmə dərəcəsini əks etdirən müxtəlif təyinatlı zərərlərin qiymətlərinin cəmi kimi hesablanan göstəricinin adı

- dinamiklik göstəricisi
- intensevlik göstəricisi
- ekstensiv göstəricisi
- inteqral göstəricisi
- güc göstəricisi

651 ABŞ-da çirklənmənin müddəti hesablanarkən ildəki rüblər hansı əmsalla çəkiləşdirilir

- 0,1 ; 0,8 ; 0,6 ; 1,0; 0,4 müqabilində
- 0,4 ; 0,6 ; 0,8 ; 1,0 müqabilində
- I rüb 0,6 –a bərabər
- II rüb 0,8 -ə bərabər
- III rüb 0,4-ə bərabər

652 İl ərzində suların çirkləndiyi rüblərin sayına görə müəyyən edilən göstəricinin adı

- çirklənmənin həddi
- çirklənmənin müddəti
- uçota alınma tarixini
- çirklənmənin dərəcəsini
- çirklənmənin mütləq qiyməti

653 OPAQİ =100 olması uçota alınan bütün çirkləndirici qatışıqların milli standartların səviyyəsinə göstərir

- normanın zəif olmasını
- çatmasını

- uzaqlaşma həddini
- yaxınlaşmasını
- çatmamasını

654 OPAQİ =10 olması atmosfer havasında çirklənməningöstərir

- cüzi olmasını
- yüksək həddə olmasını
- olmasını
- olmamasını
- qatılığın zəif olmasını

655 Ətraf mühitin qorunmasının beynəlxalq obyekt deyil

- Yerin təki
- Kosmos
- Dünya okeanı
- Atmosfer havası
- Antraktida

656 Azərbaycan respublikasının torpaq fondunun təxminən neçə % - i kənd təsərrüfatı üçün yararlıdır ?

- 0.39
- 0.3
- 0.49
- 0.1
- 0.2

657 Mühitə zərərli olan fəaliyyət növlərini dayandırdıqda təbiətin korlanmasına qarşı çəkilən həqiqi və ya müvəqqəti xərclər göstəricisi

- istehsal xərcləri
- keçid xərcləri
- renta haqqı
- tədavül xərcləri
- istehlak xərcləri

658 İstehsalın və istehlakın alternativ modelinə keçid zamanı çirkləndirmənin qarşısını almaq üçün çəkilən həqiqi və ya müvəqqəti xərclər

- tədavül xərcləri
- keçid xərcləri
- renta haqqı
- istehlak xərcləri
- istehsal xərcləri

659 Yanacağın tərkibində karbonun nisbi mövcudluğu nəzərə olunmaqla yanacaq xammal istehlakçılarından alınan aksiz vergisi necə adlanır

- kommunal xidməti israfçılığa görə vergi
- karbon tullantısına görə vergi
- renta haqqı
- əmlak vergi
- icbari sığorta

660 Təklif edilən qiyməti qeyri-elastik istehsal amilindən və aktivlərdən istifadəyə görə icarə (renta) haqqı göstəricisi

- istehsal xərcləri
- istehlakın dəyəri
- istehsalın zərərlik əmsalı

- icarə haqqı
- tədavül xərcləri

661 Tullantıda olan çirkləndirici maddələrin kütləsinin hazır məhsulun həcminə olan nisbəti göstəricisinin adı

- hasilat norması
- istehsalın dəyəri
- istehlak dəyəri
- istehsalın zərərlik əmsalı
- fiziki həcm indeksi

662 Ətraf mühitin çirkləndirilməsinin qarşısının alınması üçün xərclərin beynəlləşdirilməsi göstəricisinin adı

- həyatlıq vergisi
- israfçılığa görə vergi
- renta haqqı
- karbon tullantısına görə vergi
- əmlak vergisi

663 Ətraf mühit komponentlərinin kompleks göstəricilərinin mütləq qiymətinin hesablanması göstəricisinin adı

- AQİ
- OPAQİ
- OPA
- EVİ
- V

664 ABŞ-da kompleks göstəricilərin mütləq qiymətinin hesablanması düsturunun adı

- EVİ
- V
- OPAQİ
- OPA
- AQİ

665 Ətraf mühitin kompleks göstəriciləri hesablanarkən standartların pozulması dərəcəsinə uyğun qiymətlər götürülür. Hansılardır:

- 3.0
- 5.0
- 01 və 2
- 0 və 1
- 0 və 3

666 ABŞ-da ətraf mühitin mühafizəsinə edilən əsaslı vəsait qoyuluşunu kim maliyyələşdirir

- Bələdiyyələrin vəsaiti
- Federal hökumətin vəsaiti
- Dövlət büdcəsindən
- Federal hökumətin vəsaiti , Ştatların vəsaiti , Bələdiyyələrin vəsaiti ola bilər
- Statların vəsaiti

667 ABŞ-da ətraf mühitə dair statistika informasiya sistemini kordinasiya edən təşkilatın adı

- Statistika Agentliyi
- Milli Geofizik Mərkəz
- Milli Baş İdarə
- Agentlik (EPA)
- Daxili İşlər Nazirliyi

668 Statistika elminin ətraf mühitlə bağlı sahəsi hansı ildə yaranmış və formalaşmışdır

- 2010-cu ilin 70 illərində
- 1800-ci ilin 70 illərində
- 1700-ci ilin 70 illərində
- 1900-cü ilin 70 illərində
- 2000-ci ilin 70 illərində

669 Ətraf mühit statistikasının göstəricilər sistemi hansı məqsədlərə əsaslanır

- qeyri-müəyyən sorğular
- lokal
- dünyəvi
- uzun və qısa müddətli
- qısa müddətli

670 Yer kürəsinin hansı qitəsi sülh və əməkdaşlıq materiki adlanır

- Afrika
- Avropa
- Buzlu şimal
- Antraktida
- Asiya

671 Ətraf mühitin qorunmasının Dövlətin hüquq diksasiyasına daxil olan beynəlxalq obyektlərə aiddir

- nadir canlılar
- bölünən təbii ehtiyatlar
- nadir təbii obyektlər
- nadir təbii obyektlər, bölünən təbii ehtiyatlar, nadir bitki və heyvanlar
- nadir bitki və heyvanlar

672 Ətraf mühitin qorunmasının Dövlətin hüquq diksiyasından kənar beynəlxalq obyektlərə aiddir

- Avrasiya
- dünya okeanı
- kosmos
- antraktida, kosmos, dünya okeanı, atmosfer havası
- atmosfer havası

673 Ətraf mühitin qorunması ilə bağlı monitoring hansı alt sistemə bölünür

- fiziki, azon və biosfera
- kainat və səma
- isti və soyuğun təsiri
- fiziki, kimyəvi və bioloji
- atmosfer, hava və su

674 Ətraf mühitin qorunması obyektləri necə bölünür

- ümumdünya və rayon üzrə
- ərazi və rayon bölgüsü
- lokal bölgü
- milli və beynəlxalq
- kəndə və qəsəbə üzrə bölgü

675 BMT Baş Asambleyası tərəfindən "Təbiətin Büynəlxalq Xartiyası (TBX) hansı ildə qəbul olunmuşdur

- 1992-ci ildə
- 1962-ci ildə
- 1952-ci ildə
- 1982-ci ildə
- 1972-ci ildə

676 Ətraf mühitin qorunması məsələsi BMT-də ilk dəfə kompleks şəkildə hansı ildə baxılmışdır

- 2002.0
- 1992.0
- 1968.0
- 1940.0
- 1950.0